

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat huszados petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi 5kr hirdetések aiku szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr

„Kultur-Reklám.“

Az «Országos iparegyesület» heti közlönyében — 19. sz. Május 7. — fenti cím alatt vezér cikkk jelent meg, mely Debreczent, valamint Hajdumegyét is annyiban érinti, hogy nem csak a «v á r o s i d a l á r d a», hanem H a j d u m e g y e t ö r v é n y h a t ó s á g a erkölcsi kötelességévé tette a hatalma alatt álló közegeknek, hogy «E m k e» gyufát használjanak.

A cikket teljes terjedelmében közöljük:

»Kultur-reklám.

A dolgok néha kisebbeknek, néha nagyobbaknak látszanak, mint a milyenek. Ime, egy dolog, a mely első pillanatra kicsinek látszik, pedig van akkora, hogy érdemes róla ezen a helyen beszélni, a hol pedig rendszerint a jelentősebb ipari érdekű dolgokat szoktuk megvitatni. Az Emke-gyufáról szólunk. Ezek azok a gyufák, a melyekhez az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület hozzáadta a cégét, a reklámját, azt az egész erkölcsi erőt, amelyet ez a vagyoniilag hatalmas egyesület mozgásba hozhat. A ki humorizálni szeretet inkább, mint a dolgok mélyére nézni, vállat von és mosolyog azon, hogy az ország-hódító, hatalmas Emke büszke neve gyufaskatulyára került. De ha komolyan vesszük akkor először is azt nézzük, mi haszon háramlik belőle arra az ügyre, amelyet az Emkének szolgálnia kell, vagy mi más közérdek teszi megengedhetővé azt, hogy reklámcéllal az EMKE odaadja a cégét?

ELVÁLUNK.

Elválunk most már, te is elmégy, én is,
Hogy összeforrott a mi sorsunk mégis . . .
Engem egy halvány arcú üz messze, messze
S neked másutt is én jutok eszedbe.
Elválunk most már, te is elmégy, én is,
Felednél mindent, emlékezel mégis! . . .

Eszedbe jut majd, eszedbe jut néha
Egy szegény bolond, rajongó poéta,
Ki meg sem csókolt, csókodra sem vágyott,
Csak bolond szívvel szeretett, imádozt . . .
Elválunk most már, te is elmégy, én is,
Felednél mindent, emlékezel mégis! . . .

Debreczen 1899 máj. 10.

Ady Endre.

A hétről.

A „Debreczen“ eredeti tárcája.

Érdemes utörönek lenni, — mondta volna Bessenyei György vitéz gárdista uram, ha véletlenül, életében jutott volna egy kis elismerés neki. No de hát az elismerés mégis csak kijutott, bár száz rövid esztendő késett. — Micsoda kis idő száz esztendő azoknak, — kik a hallhatatlanság pálmájáért küzdenek! . . .

Mi már haladtunk sokat a Bessenyei kora óta. Nem várjuk meg nagyjaink halálát. Példa volt rá szegény Reviczky Gyula. Mikor a tüdeje felig elrothadt, felfedezték benne a nagy költőt, még pénzt is adtak neki, hogy

A mi a kérdés első felet illeti, nem hiszünk, hogy a kulturegyesület nemzeti hivatásának valamely köze lehetne ahhoz, hogy milyen gyufát használ a magyar: temesvárit-é vagy budapestit, szegedit-e, vagy paralydit? Arra pedig még nem is gondolunk, hogy a temesvári gyufagyár, amelynek érdekében az Emke agitál, indirekte használt az Emke céljainak, vagyis hogy a reklámot megfizette. Ezt lehetetlennek tartjuk, mert erkölcsellenesnek tartjuk. Hogy miért, azt kissé körülményesebben kell megmagyarázunk, a mivel eljutottunk a második kérdéshez s egyuttal ahhoz az okhoz, a melynél fogva az Emke gyufa dolát elég jelentősnek véljük arra, hogy ezen a helyen foglalkozzunk vele.

A reklám önmagában véve nem erkölcsellenes dolog. A fizetett reklám sem az. Az üzlet világban elfogadott fegyver és jogosult fegyver is addig, míg a tisztesség határán belül marad. Abban sem látunk kivételt, ha egyes hazafias célú egyesületek a maguk erkölcsi hatalmát a magyar ipar érdekében is latba vetik; sőt úgy tetszik, hogy ez némiképen még kötelessége is volna minden magyar egyesületnek. Még abban az értelemben is valljuk ezt, hogy egyes magyar iparvállalatok jogos érdekeit is kötelessége az egyesületekbe tömörült magyar társadalomnak oltalmába vennie, az idegennel szemben.

Ellenben egy magyar céget a többi magyar vállalat rovasára protegálni, semmiképen sem méltó egy erkölcsi testülethez. Ez ingyen: hiba, pénzért: bűn. Föltesszük, hogy az Emke vezetősége nem bűnös, csak hibás. Föltesszük azt a legkisebb hibát, hogy tájékozatlanul, elsielve bocsátotta rendelkezésére a közművelődési egyesület nevét és befolyását a temesvári gyufagyárnak; föltesszük, hogy azt hitte,

utolsó napjaiban gond nélkül ábrándozhasson azon nagy és szép gondolat felett, — hogy mégis csak felséges dolog magyar írónak lenni!

A nyíregyházai Bessenyei-ünnep fényesen sikerült.

Debreczenből voltak künn vagy ötvenen s — csodálatos dolog — mind jó egészségben tértek vissza.

Mert hát az ünnepélynek volt egy kis bibije. A vendégeknek ígérték szállásról és étkezésről való gondoskodást, persze egyik sem volt meg. Hálni egyáltalában nem haltak, enni, — enni pedig csak bibliai módra lehetett. Ugy emlékszem, hogy a bibliában van arról szó, hogy ötezer ember nem is tudom milyen kevés halból és kenyérből jól lakott. Debreczeni embernek pedig nagyon fontos a gyomra. Mi hozzászoktunk a Milőckerék jó konyhájához s igéből, de még halból sem tudunk jóllakni.

Úgy halljuk különben, hogy maguk a Bécsből lejött gárdisták is csak a vendéglő söntésében jutottak vacsorai helyhez. No hát legalább maguk is látták, hogy a gárdistát csak halála után becsülik meg.

A hét legnagyobb eseménye: a szini szezon vége.

Aldozó-csütörtökön volt az utolsó, a bucsu-előadás.

Hej! milyen bucsuelőadásokat láttam én már.

Mikor egy-egy szezon végén Krecsányi Temesvárról búcsúzott, micsoda ovációknak volt tanuja a temesvári színház. Még a vonat-

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

ezzel magyar portékát pártol, osztrákkal szemben; a magyar iparczikket segíti az osztrák ipar ellen való keserves küzdelmében, és ez utóvégre igazán nemzeti cél. Ezért hát megkísértjük, hogy felvilágosítsuk a tiszteletreméltó vezetőséget az ő becsületes tévedése felől.

Mindenekelőtt vegye tudomásul az Emke érdemes igazgatótanácsa, hogy magyar gyufát nemcsak Temesvárott készítenek, hanem mást is. És ha igaz ez, hogy a magyar iparnak általában és a gyufaiparnak is keserves küzdelmet kell folytatnia a külföldi, különösen az osztrák versenyyel; viszont éppen annyira igaz az is, hogy ezt a küzdelmet nem könnyíti, hanem nehezíti az olyan sajtóságos iparpártolás, a mely az egyik hazai gyárnak odaad egy hazafias cégért, a többi rovására. Ha az Emke azt terjeszti, vagy azt engedni terjeszteni, hogy a temesvári készítményű gyufát vásárolni hazafias kötelesség, akkor ezzel hasznot hajt — még pedig jogtalan hasznot a temesvári gyufagyárnak — de kárt okoz a többi magyar gyufakészítőnek. Ebben, engedelmet kérünk, van egy kis illoyalítás is. A közönség hiszékenyebb része belemegy abba, hogy a nemzeti ügy nevében vegye a temesvári gyufát, azt hiven, hogy ezzel csakugyan hazafiúi érdemet szerez, még pedig elég olcsón. Egy közönség egyesületnek, azt hisszük, nem lehet hivatása az, hogy elősegítse a versenyt, még pedig nem a külföldi, hanem a többi magyar gyártmány ellen való versenyt, ilyen — hogy is mondjuk? — egyenlőtlen fegyverrel.

Rossz példa ez nagyon és ez az az ok, a mely arra késztetett bennünket, hogy ezzel a kicsinynek látszó dologgal ezen a helyen foglalkozzunk. Ma a temesvári gyufagyár hir-

hoz is ezernyi ember szokta kikísérni az utrakeló truppot. Ae igaz, hogy Krecsányi a szeretetet megérdemli. Viszont az is igaz, hogy Komjáthy Janos nem érdemli meg.

A bucsuelőadáson ő is játszott. De tapsot nem igen kapott. Csak az állóhelyre beállított klakk s egy pár jelenlevő színügyi bizottsági tag tapsoltak neki. Ezeknek pedig ez kötelességük.

A társulat tagjainak egy részét sajnáljuk. Sok életet, színt és poézist vittek el Debreczenből. Vettek azonban még egyebet is. F a i Flóra elvitte egy pár «arany-ifjú» szívet, S z a b ó Irma egy nemzeti színű szalagos babérkoszorút, H a l m i Margit a férjét, K a l l a i Lujza pedig a világ legszebb két szemét. Ritkán lehetett annyi szomorú arcot látni, mint színészeink távozása napján. Hja, a titkos imádók száma légió!

A közvilágítás ügye napról-napra jobban foglalkoztatja Debreczen. Ördöge van annak, a ki tisztán lát ebben a kérdésben. A lapok is ezer hangon irnak róla, az «intéző körök» sem tudják, mit tegyenek. Szóval lehetetlen volna ezt a rossz viczcet meg nem csinálni: A közvilágítás ügyét sötétség borítja.

Az augsburgi társulat különben erősen drukkolhat; füt fát ígér. Még toronyórát is. Azaz világító toronyórát. Debreczen 5311 lumpja nevében mondom: ez nagyon üdvös volna.

Béhlen-ünnepélyt rendez a főiskola ifjúsága. Van nagy lótas-futás, táviratozás, védnökkérés, ódairás s óriási szereplési viselkedés. Naponta 3-4 tudósítást hoznak a

dettei magáról, hogy az ő gyufája a legmagyarabb gyufa, mert az van ráírva, hogy Emke; holnap Emke-czukorral, holnapután Emke-paprossal, aztán Emke-pomádéval állanak elő egyes elmesebb vállalkozók. És a rossz példa ragadós. Az ország többi középcélú egyesületei — a melyeknek nagy részéhez szinte eredménytelenül fordult ismételve az Országos Iparegyesület, hogy legyenek támogatói a magyar ipar léteérékeiért folytatott propagandájában — könnyebben indulnak az Emke suta iparpártolása által megjelölt úton, mint azon, a melyet mi próbálunk megmutatni — és megeshetik, hogy maholnap reklámügynökségek lesznek a jótékony és hazafias egyesületekből.

Kérjük tehát a nagyteknélyű és nagy vagyonu egyesületet — a melynek tekintélyét és vagyonát öregbiteni bizony segítettek az ország iparos polgárai is — sziveskedjék a hazai iparnak ilyen módon való pártolását beszüntetni. Am, ha érzi azt: a kötelezettséget, hogy paragon heverő vagyonát és tekintélyét illik a magyar ipar érdekében is egy kicsit gyümöcsöztetni, megtalálhatja annak az igazi módját is. Nem kell éppen a temesvári gyufán kezdenie. Sokat tehet az Emke, a minek hasznát látja az egész magyar ipar, a temesvári gyufagyár is, a többi is.

— S. A.

Országgyűlés.

I. A főrendiház ülése. — Máj. 10.

Ugy látszik még a főrendiház is tud üléseiben feltüntetni érdekeltséget, de csak akkor ha egyházipolitikai kérdések tárgyalása van napirenden.

Ilyen volt a szerdai — máj. 10. ülés is, amikor a kuriai biraskodás volt ott a napirenden.

Kezdetben valami nagy érdeklődés még nem látszott az ülésteremben, mert az az ellenzék, mely egyházipolitikai törvények ellen szokott agitálni, nem nagyon töltötte meg padjait. Azonban ebből éppen nem lehetett következtetni, hogy a törvényjavaslatot nem fogják ellenezni, mivel a püspökök ülései már kezdetben zsúfolva voltak, a honnan nemis hiány-

helybeli lapokhoz, melyben mindig az a fontos, hogy X. vagy Y. ur roppantul faradozik az eszme érdekében.

Hát hiába, ifjaink is tanulnak a jó példából. Haladunk a korrallal a földolog mindig és mindenütt szerepelni.

A politikai turfon érdekes verseny van. A klerikális urlovasok futtatnak. Megint a liberálisok fáj nekik, meg az is, hogy a szószéken nem lesz szabad politizálni a hecczkáplánocskáknak. A verseny elég érdekes volt, de a klerikálisoknak nem sikerült a löfé-előnyt behozni. Egyelőre ismét várakozó álláspontot kell elfoglalniuk a hitbuzgó uraknak. Várják meg, míg Lueger beváltja ígéretet — s »bemasirozik!...

A nyárban tartunk már. Tizenötödikén már orfeumunk lesz s megkezdődnek nem-sokára a fürdőzések is.

Csodálatos dolog, milyen erős kapcsolat van a fürdőzések és az orfeumok között! A láncszemeket a szalma-özvegy férjek képviselik.

Márk Endrének (sajnos, ezt a nevet mindnyájan ismerjük) hivatalos lapja lesz. — Mezvette a Debreczeni Ellenőrt s »kormánytól és pártoktól független« lapot szándékozik belőle csinálni. Hogy mondja az orfeumi refrain? Kenn dász!...

Megint egy rossz viczcset mondok s így méltóan zárom be a hét krónikáját. Debreczenben epen az a baj, hogy sok a l a p(p), kevés a foka.

Ez azonban mellékes. A földolog az, hogy a mit csuszva-mászva el nem ért valaki, érje el a sújtó segélyével.

Többet lappal, mint — k a l a p - p a l l . . .

Dyb.

zottak csak: a v á c z i é s g y ő r i beteg püspökök és a magyar ellenes délszláv agitátor di a k ó v á r i püspök. Elmaradtak azonban mindnyájan a g. kel. szerb és román püspökök, az egyetlen budai szerb püspök kivételével, de aki szintén csak később jelent meg. De a püspökök mögött ott voltak a konzervatív magnások.

A kormány párti padokból talán nem hiányzott senkisé, akár a minisztereket és zászlós urakat, akár a kinevezett méltóságokat tekintjük, sőt még katonai egyenruhát is lehetett látni.

A kezret is zsúfolásig megtelt.

Maga a muzeum udvara mutatta, hogy a főrendiház üléseit nem oly közönséges halandók töltik meg, mint a képviselőházét. Ebbe csak gyalog és bérkocsin járó emberek mennek, de amoda csi logó villogó magánfozaton megy a kékver és a szegény Magyarország gazdag r. kath. főpapsága ezek a fényes fogatok livrés inasai és kocsisaikkal szakadó esőben is — mint most is volt — megvárják uraikat. Ezt követeli a főuri és a szerény, és alázatos Krisztus gazdag szolgáinak az egyenlőség és vallási egyenjogúság házájában — Magyarországon elfoglalt kiváltságos helyzete.

Az elnöki széklet Károlyi Tibor gf. foglalta el s mutatta be a képviselőháztól érkezett atiratokat.

Tudomásul vették a képviselőházi jelentéseket: az 1898. III. és IV. negyedében előfordult tulkiadásokról és hitel-áruházásokról, továbbá a Magyarország és Horvath-Szlavonországok közt 1896. évre történt leszámolás tárgyában.

Ezután jött a fő — a k u r i a i biraskodás tárgyalása.

Sietünk kijelenteni, hogy a főrendiház — 50—60 — többséggel a törvényjavaslatot általánossággal b a n é r s z l e t e i b e n, — sőt még h a r m a d i k f e l o l v a s á s á b a n is e l f o g a d t a s j k v é t is hitelesítette.

Azonban nem zárkozhatunk el az elől, hogy a törvényjavaslat ellen — V a s z a r y Károly hercegprímás és S a m a s s a József egri érsek — és mellette S z e l l Kálmán kormányelnök által elmondott nagy beszédek ne érintsük.

Az említett két főpap egy circulus viti-osustól nem birt szabadulni, attól ti.: hogy ez a javaslat a r. kath. egyház — illetve papság ellen hozatott s ez az egyház isteni jogait, amelyek fölülállanak az állami jogokon — tehát sérthetetlenek — sérti; melynél fogva azok mellőzendők — illetve módosítandók és részökről a javaslat el — vagy nem fogadását ettől feltételezték. (Élénk helyeslés jöbbsel.)

S z e l l K. miniszterelnök köszönettel fogadva a két főpap azon kijelentését, hogy a javaslat politikai szükségességét — bár feltételelesen elismerték és hangoztatva a javaslat célját, hogy a választások tisztaságát a multban veszélyeztetőknek bizonyult tényezőktől: a pénzzel való vesztegetéstől, a hivatali s lelki hatalommal való visszaéléstől kell megvédeni: kijelentette, hogy a javaslat a lelkeszt semmiben sem korlátozza ahol és amikor papi funkciót teljesít és az isten ígéjét hirdeti, csak ott, ahol világi dolgokba, az állami rendet érdeklő ügyekbe avatkoznak. Halljon a hívő a szószékéről csak lelkét, erkölcsét nemesítő dolgokat — de nem politizálást, mert ez illegitim foglalkozás, ami ellen az államnak védekeznie kell. De az profonálna az egyházat is, ha a politikai küzdelmek nem mindig tiszta hullamai, egészen a szószékig sodortatnának fel. Hiszi, hogy a javaslat büntető intézkedéseit soha se kell alkalmazni és csak elővigyázati jellege lesz. (Élénk helyeslés és tetszés balfelől.)

A 3 nagy beszéd, minden nagy érdekessége mellett is — kimerítette a főrendek hallani vágyását s ezeknek meghallgatása után, kivált a kormánypártiak ki is vonultak a buffetba, úgy hogy E r n u s z t Kelemen, gr Gy ü r k y Abraham, S z a p á r y Gyula gr., S o l y m o s y László báró és S z a b ó Jenő javaslat-védelmi érdekes felszólalásait keve-

sen kizérték figyelemmel és amikor, ezek után az elnök az általános vitát berekesztette, a törv. javaslat elfogadása csak felállással való szavazás módja szerint történt meg s a szünet megadása általános tetszéssel találkozott.

Szünet után a tárgyalás során S c h l a u c h bitoros indítványozta, hogy a 3. §. 9. pontjának első három tétele és a 170., 171. §-ok kihagyassanak. Indokolásából az keített kiválóan izgalmat, a midőn azt mondta, hogy ha a lelkeszség nem fogja irányítani a népet — a szocialisták fogják vezetni, a kik ellen Magyarországnak még törvénye — nincs.

P l o s z S. igazságügyminiszter indokolt ellene ismeretes módon s különösen kiemelve, hogy az inkriminált szakaszokban vallásellenes czélzat — nincs.

E s t e r h á z y Miklós Mórincz, Z i c h y Nándor grófok Schlauch indítványa mellett szólaltak fel. Az utóbbi azon sajátosság, talán egyedül álló kicsinylést is merte kockáztatni, hogy a képviselőház paktuma, a főrendiházat nem kötelezi. (Mintha Magyarország valódi képviselője nem is a képviselőház volna! Szerk.)

M a j l á t h Gusztáv gf. erdélyi püspök meg azt a jellemző kijelentést tette, hogy a papnak (már t. i.: a r. kath. papnak. Szerk.) sok esetben kötelessége a szószékéről politizálni. (Nohát ez a magát elszólas éppen megerősíti a javaslatnak, a mint van, feladhatatlan államrend-vedelmi szükségességét. Szerk.)

Még S z e l l Kálmán min. elnök magyarázott Z i c h y Nándor gfnak. Aztán ismét felállással elvetették mind S c h l a u c h indítványát, mind E s t e r h á z y grófét s a 3., 170. és 171. §-at változatlanul elfogadták.

Ezen sorsa volt — Z i c h y N. gróf indítványa ellenében, a 182. §-nak is, a melylyel a részletes tárgyalás is véget ért; a mely után a harmadik felolvasás is megtörténvén, a kuriai biraskodás feletti tárgyalás véglegesen befejeztetett.

Még elfogadták vita nélkül — az «állami elemi iskolák megfelelő elhelyezésével felmerülő költségek fedezéséről szóló törvényjavaslatot» és a jkőnyvet is hitelesítették s 5 óra után az elnök az ülést berekesztette.

II. A képviselőház ülése Május 12-én.

A képviselőháznak a »felsőház« kuriai biraskodás feletti tárgyalásának bevéraása okaért adott szünetelése tegnap megszűnt.

Az ülést P e r c z e l D. elnök nyitotta meg.

Bejelentésekkel kezdte az ülést, a melyek közt természetesen legfontosabb volt az arról való jelentés, hogy a k u r i a i b i r á s k o d á s r ó l s z ó l ó t j a v a s l a t o t a f ő r e n d i h á z v á l t o z a t l a n u l e l f o g a d t a. — Tudomásul vették.

S c h m i d t Gyula előadó beterjesztette a m e n t e l m i b i z o t t s á g jelentését, több elintézett mentelmi ügyről.

P i c h l e r Győző, a napirend előtt szólalt fel:

A vaskapu díjszabás dolgát hozta szóba; a miniszterelnöknek a szóló interpellációjára tett nyilatkozataira hivatkozván, konstataatta, hogy a miniszterelnök az elnöki hatáskörbe avatkozott be, a mikor a szólót nemzetközi illetelémre akarta kioktatni.

Bizonyította ezután, hogy Bajorország 1855 óta a Dunahajózás tekintetében a legflagransabbul megsérti a szerződést, a meny nyiben a hajózást megakadályozó műtárgyakat, szerződési kötelessége ellenében, el nem távolította. Ilyen a regensburgi id, ez a 11-ik században épített kőalkotás, a melynek 10 méteres legnagyobb nyílásán 16 méteres hajónak kell átmennie...

Ugron Gábor: Teve a tü fokán.

Pichler Győző: Ime bemutatom a hidnak a fotografiáját, valamint a neuburgi hidnak alaprajzát. Kétszázötven kilométeren, Ujm és Regensburg között tehát, e bajor műtárgyak miatt nem lehet hajózni. Még több hasonló esetet sorol föl. Főmutatja a bajor kormány egy határozatát, s melyből kitűnik, hogy a

dunai hajózás elé azért állít akadályt, mert védi vele a saját vasutait s mert ha akadálytalan volna a dunai hajózás, igen olcsón szállítódna Bajorországba a m a g y a r buza. (Tetszés. Mozgás.)

Ugron Gábor: A velünk barátságos viszonyban álló Bajorország.

Pichler Győző: Ism tli tehát, hogy Bajorország megsértette, megszegte a nemzetközi szerződést. — (Helyeslés a szélsőbalon.)

Szél Kálmán miniszterelnök elismeri, hogy szívesebben beszélt volna a minapában Pichler jelenlétében, de nem halaszthatta el felszólalását, mert kényesen kell vigyázni a nemzetközi viszonyoknak szóban való érintésére. Ilyen viszonyok érintésénél neki, mint kormányelnöknek, nem csak joga, de kötelessége is óvatosságra inteni. Pichlerrel szemben nem használta az izléstelen és tapintatlan kifejezést, bár elismeri, hogy méltán használhatta volna. (Derűtség jobbról.) Pichler ur a nevelés és a szerződésesség kifejezést használta Bajorországgal szemben, hát szabad egy jelen nem levő és magát védeni nem tudó államot így illetni? Ezt egy állam parlamentjében sem hagyták volna szó nélkül.

Th a l y K. Kivéve az osztrák parlamentet!

S z é l l K. Arról majd máskor beszélünk.

P i c h l e r Gy. Ott az elnök!

S z é l l K. Ha az elnök hallotta, bizonyosan megrögtta volna a kifejezést. Egyébiránt, miután ma Pichler kijelentette, hogy nem akart sérteni, ezt szívesen tudomásul veszi. De megjegyzés nélkül hagyni multkori felszólalását nem lehetett.

P i c h l e r Gy. izlés dolgában mindenki a maga bírálója.

Ezután S z é l l Kálmán min. elnök a Ház munkarendjére nézve indítványozta: határozza el a Ház, hogy a házszabályok módosításának tárgyalását tűzzék a hétfői ülés napirendjére s ugyanakkor interpellációkra is fogják válaszolni.

Ugron Gábor hozzájárult ehhez, de kifogásolta, hogy a kormánytagok az interpellációkra csak időntul felelgetnek. A házszabályok tekintélyét sérti, hogy a miniszter urak így halogatták a feleletadást.

Széli Kálmán azt válaszolta erre, hogy a válaszolatlanul lévő interpellációkat nem ehhez, hanem az előző kormányhoz intézték. Ezekre, az interpellációk jó részére, hétfőn válaszol a kormány.

Polónyi Géza: Kétségtelen, hogy az új kormány politikai szíveséget követett el, a mikor a mult kormányhoz intézett interpellációkat átvette; de tartásuk kötelességüknek a kormánytag urak, hogy ha 30 nap alatt nem válaszolhatnak, kerjenek haladékot.

Kossuth Ferencz egy december 3-án mondott interpellációját, a mely immár tárgyalanná vált, visszavonta.

A Ház a miniszterelnök javaslata szerint határozott.

Elnök: A hétfői ülés napirendje: a házszabályok módosításáról szóló tjavaslat és interpellációkra adandó válaszok.

Mai napon tehát nem lesz ülés.

Az ülés 11 órakor véget ért.

BELFÖLD.

A kath. autonómia szervezésére kiküldött 27-es bizottság hétfőn, f. hó 15-én d. u. fél 4 órakor ülést tart.

Berzeviczy Albert dr. országgyűlési képviselő olaszországi utjából visszaérkezett a fővárosba.

Dohánygyári munkások adója. — Tavaly óta a m. kir. dohánygyárakban alkalmazott munkásoktól hetenként pár krajczárt mindig levonnak jövedelmi adó czimén. A levonás a pénzügyminiszter egy rendeletén alapszik. Ezen levonás már eddig is sok elégedetlenkedésre adott okot. Mint a Kel. Ért. jelenti, a jövő hó elejétől a miniszter akként fog könnyíteni a munkások sorsán, hogy az

adó czimén levont összegeket a kerületi betegsegélyző pénztárnak adja át a kincstár, mely pénztárnak eddig a dohánygyári munkások nem voltak köteles tagjai.

KÜLFÖLD

Egy küldöttség letartóztatása. A déli Sporádok lakosságának két megbízottját, a kik hónapok óta vannak Konstantinápolyban, hogy a porta által 1867. óta folyton csorbított négyszáz éves privilegiumukat visszakérjék, letartóztatták, miután előbb házmotózat végeztek náluk. Az angol és az orosz nagykövetség közbenjár szabadon bocsátásuk érdekében.

A Dreyfus-ügy. A revízió hívei — Máj. 10. — este tartott gyűlésükön olyan határozatot hoztak, a melyben Picquart szabadonbocsátását követelik.

Harcok Afrikában. A „Times”-nek jelentik Kairóból tegnapi kelettel: A kalifa táborából 260 dervis asszonyostul, gyermekstül megadta magát egy ágyunaszádnak.

Közgazdaság. — Az egyesült Államok földművelésügyi miniszteruma április havi jelentése szerint az őszi búzával bevetett terület körülbelül 26 millió acre, 4 millióval kevesebb, mint tavaly, az őszi buza átlagos állása 76.2% volt, az őszi rozs állása 86.6% A gyapottal beültetett terület előreláthatólag 10%-kal kisebb lesz a tavalyinál.

Az őrlési forgalom. Az alsó-ausztriai malomszövetség közgyűlése elfogadott egy határozati javaslatot, amelyben az őrlési forgalomból az ausztriai malomiparra háramló károkrá utalva, felszólítják a kormányt, hogy a ké kormány között megállapított kiegyezési törvényhez, amelyben az őrlési forgalom teljes megszüntetése van kimondva, erélyesen ragaszkodják és ezt a törvényt mielőbb léptesse életbe. Azután elfogadtak még más határozatokat, amelyek a gabona és liszt között Magyarország javára és az osztrák malomipar kárára való átosztályozásra, a Magyarországnak bizonyos vasuti vonalokon biztosított olcsóbb tarifákra és a gabonával való bianco határidőüzletekre vonatkoznak. A határozatokban a bianco-határidőüzleteknek törvény utján való megtiltását kívánják olyformán, hogy a gabonakereskedés csak effektív áruval, a származás, a minőség és a szállítási határidő megjelölésével legyen megengedve. Végül a mostani gabonátípusok megszüntetését és a bécsi terménytőzsde mostani szokványainak módosítását kívánják. A gyűlést ő felsége lelkes ételével rekesztették be.

A pápa jubilaris bullája. A pápa Máj. 11-iken d. e. msgr. Marinit, a helyettes brevium secretariust és msgr. dell Aquila datáriust fogadta és átadta nekik az 1900. évi általános jubileumra szóló bullát. A bullát azután a szokásos szertartásokkal kihirdették a vatikáni bazilika előcsarnokában, ahol msgr. dell Aquila a pápai preláthusok és nagy közönség jelenlétében a szövegről felolvasta a bullát, amelyet azután kifüggesztenek a bazilika ajtajára. Délután a lateráni bazilikában és a Santa Maria Maggiore és San Paolo bazilikában is kihirdették és kifüggesztették a bullát.

Táviratok.

A király.

Bécs, máj. 12. Ő felsége május 17-én Budapestről Lajta-Bruckba érkezik, a hol 18-án és 19-én szemlélt tart az ottani csapatokon és 19-én Bécsbe utazik.

A kölni érsek halála

Köln, máj. 12. Ma reggel 9 órakor kezdődtek meg a gyászünnepek K r e m e n t s biboros érsek. A gyászünnepekben számos testület és klastrom-társulat, külföldi klérusnak számos tagja, a kölni székeskáptalan és 18 püspök vett részt. A koporsót, a melyet 12 alexianus szerzetes vitt, a császár képviselőjében P l o e háró főhadsegéd, a pápa képviselőjében msgr. L o r e n z e l l i

apostoli nunczius, továbbá a badeni nagyhercegnek egy képviselője, a tábornoki kar és a hivatalnokok követték. A menet 10 órakor érkezett a székesegyházba.

A közbiztonság érdekében.

— Nyílt levél **Bocskó Sámuel** rendőrfőkapitány urhoz. —

Tekintetes Főkapitány ur!

Az emberek a tavasz artatlan fecskéitől megirigyelték a gyorsaságot. Bicziklire ülnek s fecskegyorsasággal szaguldoznak keresztül-kasul a városban. Ez ellen még nem lehet kifogást tenni, mert mindenki olyan kalappal köszön, a milyen van neki s mindenki úgy mulat, a hogy tud. De már azt kifogásolnunk kell, ha a bicziklizők a közbiztonságot, a testi épséget veszélyeztetik.

Már pedig az ügyetlen bicziklizők ezt cselekszik. Áldozó csüörtökön is megtörtént, hogy valamely ügyetlen biczikliző a nagyerdőn elgázolt egy főiskolai tanulót s eltörte ennek a balkarját.*) Lehetséges, hogy ez a szegény diák egész életében nyomorek lesz, csupán a miatt, mert más valakinek tetszik bicziklizni — nem tudni, Hová megy most már ez a diák panasza? A rendőrséghez hiába fordul, mert ha a tekintetes Főkapitány ur valamennyi rendőrtjét mozgósítja is, a tettest nem fogják kipuhatolni. A bicziklizők ugyanis egyforma sport-öltözetben járnak s a kit elgázolnak, az semmi ismertető jelt nem tud bemon-dani a tettesre nézve, ki a tett színhelyéről gyorsan elvasparipázik Csak annyit tud mondani, hogy egy biczikliző gázolta el. Biczikliző pedig van Debreczenben sok ezer. Mar most semmiféle rendőri ügyesség nem képes megállapítani, hogy ki volt a tettes.

Miután pedig a rendőrség feladata nem csupán annyiból áll, hogy a megtörtént baj okozóját kinyomozza, hanem abból is, hogy a bajt lehetőleg előre megakadályozza: a tekintetes Főkapitány ur ismert erélyében bizva, teljes tisztelettel arra kérem, nemcsak a magam, hanem közveszélyben forgó többi embertársaim nevében is, hogy a biczikliző urakat és urhölgyeket szigorúan megrendszabályozni kegyeskedjék.

Mindenek előtt méltóztassék elrendelni, hogy csak azoknak legyen szabad nyilvános helyen bicziklizni, a kik a sport ezen nemében már bizonyos ügyességet értek el. A biczikli-sport hívei, szakértők előtt tegyenek előbb szakvizsgálatot s ha ezt sikeresen kiállották, csak akkor legyen nekik szabad a nyilvános bicziklizés. Ez esetben csökkenni fog a biczikli által okozott balesetek száma, míg most az ügyetlen bicziklizők az utcán járók közönséget lépten-nyomon veszélyeztetik.

Másodszor méltóztassék elrendelni, hogy a bicziklizők mindannyian numerust, még pedig messziről is jól kivehető numerust kapjanak s kötelesek legyenek azt hordani vagy a sapkájukon, vagy a melükön (mint a gyerekek a »Papa én jó vagyok« feliratu állkendőt), vagy a gépükön. Ekkor — szerencsétlenség esetén — könnyen meg lehet tudni, hogy ki volt a tettes; a biczikliző is jobban fog vigyázni embertársaira, mert hiába vasparipázik el, a numerus árulója fog lenni.

Lám, a világtörténelemben még nem volt arra példa, hogy a debreczeni talyigás ló valakit elgázoljon, a talyigásokat mégis megrendszabályozták, zsiros kalapjuk mellé numerust kaptak. Ha őket, kik testi épségünket egyáltalában nem veszélyeztetik, megrendszabályozta a Főkapitány ur: annál inkább indokoltabb lesz, ha a bicziklizőket, kik — uti figura docet — kezünket-lábunkat eltörhetik, szintén megrendszabályozza s megnumerizálja.

Harmadszor nagy sokadalmak színhelyén, mint pl. ünnepnapok alkalmával a nagyerdőn, tiltassék meg a bicziklizés; Budapesten, a nagyobb forgalmu utcákról, még a lánchid-

*) A „Debreczeni Ujság” pénteki — 131 — számában hirt ad egy képezdei növendék szerencsétlenségéről, de azt labdázásból eredőnek és a jobbkaron történtnek mondja. Ugy értesülünk, hogy ez ugyanaz s nem labdázás, hanem a bicziklizés által okozott, a balkaron. Szerk.

ról is, ki vannak tiltva a biciklizők, pedig a fővárosban sokkal ügyesebb biciklizők vannak, mint mináink, velők szemben mégis jobban védi a rendőrség a közönség érdekeit, mint Debreczenben, hol ezideig ez irányban meg semmiféle intézkedés nem történt.

Negyedszer az esti órákban, midőn már a homály aláereszkedik, egyáltalában ne legyen szabad biciklizni, még lámpafény mellett sem.

És még arra kérem a tekintetes Főkapitány urat, hogy ezen ügyet ne szabályrendeleti uton oldja meg, mert az nagyon hosszú nóta lenne. Mig ugyanis azt a szabályrendeleti javaslatot a különféle bizottságok tárgyalnák, a közgyűlés elfogadná s a belügyminiszter megerősítené: az alatt akár engem, akár másat, de magát a Főkapitány urat is elgázolhatja valamelyik ügyetlen, vagy mondjuk — rosszakaratu — bicikliző. Ebből a mulatságból én azonban nem kérek s azt hiszem, hogy a maga részére a Főkapitány ur se kér belőle. Hanem sziveskedjék ezen ügy megoldani rövid uton, rendőrfőkapitányi kötelességével és hatalmával s legyen meggyőződve róla a tekintetes Főkapitány ur, hogy a biciklizők kivételével, mindannyian mély halával fogunk iránta viselkedni.

Ha azonban, a mint Debreczenben szokás, e hírlapi felszólalást a tekintetes Főkapitány ur figyelembe nem venné s a biciklizők megrendszabályozására semmit sem tenné: akkor én, ha valamelyik bicikliző engem talál elgázolni, a tekintetes Főkapitány urat fogom följelenteni a büntető bíróságnál — kötelesség-mulasztás miatt s a súlyos testi sértésért a Főkapitány urat teszem felelőssé.

Szeretem azonban hinni, hogy a tekintetes Főkapitány ur sem engem, sem más valakit nem fog azon kellemetlen helyzetbe hozni, hogy följelentést tegyünk ellene, hanem 48 óra alatt a sürgős és szükséges megrendszabályozást, a nagy közönség testi épsége érdekében, nyelbe üti.

E reményben bizva, maradok a tekintetes Főkapitány urnak

Debreczen, 1899, május 13.

Öszinte tisztelője:

Kósa Barna,

ev. ref. egyházi számvevő.

Színház.

Utolsó előadások.

A színi évad virágvasárnapja óta folyton haldoklott. Az igazgatóság, a vendégszereléseket nem tekintve, alig csinált egyebet, mint lemorzsolgatta a még hátralevő bérleteket. A Küry, Prielle és Ábrányiné vendégszereléseivel valóságos oázis voltak a sivatagban. Nesze kedvű jó bérelő és nem bérelő közönség »Varázsfátyol«, »Tündérlak« és társai s olyan előadások, melyek a készültség összes ismertető jeleit magukon hordták egy-kettő kivételével.

Isten tudja, mióta hirdette a színlap, hogy előkészületen vannak »A bolond«, »Dr. Papi.« »A Traviata« stb. Hiú remény. Helyettök az ócskaságok özöne borított el bennünket és a színiügyi bizottság nem kifogásolta ezt a »műsort.«

Volt még aztán ennek a meghosszabbított utószezonnak egy kellemetlensége: az ingyenyjegyekből formált klakk tolakodása, a mi sokszor valóságos sértő, boszantó ildomtalanossá változott.

Azok közül az előadások közül, melyekről még meg nem emtekeztünk, ki kell emelnünk az »Ouhont« mely ismét a régi művészgardára emlékeztet. Első helyen kell megemlékeznünk K o m j á t h y n é »Magdájáról«, mely igazán előkelő színvonalon álló alakítás volt és egészen magával ragadta a közönséget.

A kiváló művésznőt bokros érdemeiért ezüst és virágajándékok és tomboló tapsvihar jutalmazták. Hozzá s a közönséghez méltó bucsúzás volt ez — a viszontlátásra. Utána F e n y e r i és S z a b ó Irma vált ki a keretből. Sajnos, hogy T a n a y szép játéka

rendkívül halk beszéde miatt nem volt teljes mértékben élvezhető. A többi szereplők is igyekeztek lehető jót nyújtani.

Csütörtökön délután »A varázsfátyol« került rá az egész lezajlott idényre. Este pedig bucsúelőadásul A b o n y i »A betyár kendőjét« adták kis számú páholy és földszinti közönség s roskadásig telt karzat előtt nagyon gyenge előadásban.

K o m j á t h y jól játszott, de rosszul volt öltözve; követett el egy nagy valóságos lenseget is. Midőn meggyűlölt nejét a színlak közt felakasztja, oly rövid időmulva rohan vissza, hogy ez a dolog szörnyűsége daczára is, mosolyt csalt a nezők ajakára. A csárdai jelenetet az egyetlen K o m j á t h y kivételével mind elejtették. Buzi (ifj. Szatmár) igazán álmósan játszott, Antalfiné Buziné »zerepéből semmit sem csinált, R. Serfőzi Zseni pedig nem B a d i betyárnak, szívből és keresetlenül, hanem a közönségnek színpadi latszathól, és keresetlen játszott és énekelt. R u b o s mint betyár, szépen dalolt. Igazán sajnálatos, hogy a közönség ezt a törekvő, de rék pár embert végül nem jutalmazta, úgy amint érdemelték, ami még művésztársainak is feltűnt.

Kitűnő volt S z a b ó Irma Örzse szerepében, jól játszott F. C s i g a h á z i Etel is, mint özv. Onady Kulesarne, de F e r e n c z y a fogadott fiu szerepét teljesen elejtette amit váltig csodálunk, A többiek r e s z t v e t t e k az előadásban, melynek kettős érdekességét kölcsönözték az, hogy S z a b ó Irmat, ezt a bájos, kedves művésznőt virágessóval arasztottak el; T a n a y pedig a csendbízós kis szerepében egész színi évadon tanuított szorgalmáért, lelkiismeretességeért s igazán meglepő művészi haladásáért, mely a társulat legelső rangú tagjai közé emelte, — babérokészorut, rajta ötpecsetes levelet s ebben egyszép nagy bankót kapott.

Olyan pontatlanságok, hogy a zárt ajtót egyszerűen belökik, hogy a menekülő Bandival András ugyszólván összeütközik s mégsem vezik egymást észre, hogy a darabot a meghuzásokkal eltorzítottak, hogy a sügöt sokszor jobban lehetett hallani, mint a: előadókat, hogy a zenekar fatalisan játszott: mind a bucsuskodás keserveinek tulajdonítjuk... a rováására írjuk. De a debreczeni társulathoz és közönséghez az ilyen pótszezon és bucsú nap nem méltó.

—a.—

H I R E K.

* **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkeszek tartanak isteni tisztéletet. A nagytemplomban F e h é r Gyula s. lelkész. A kistemplomban C s u t o r o s Albert s. lelkész. A Kossuth-utcai templomban M i t r o v i c s Gyula, az ispotály templomhan K. T ó t h Kálman.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

* **Ülés a városházán.** A városháza nagy termében ma délelőtt S i m o n f y Imre kir. tan. polgármester elnökle alatt teljes tanácsülés volt, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

* **A gázvilágítás kérdéséhez.** A »Debreczeni Ujság« f. hó 9-iki számában K o m l ó s y Arthurnak az augsburgi légszesz társulat elnökével történt beszélgetéséről hozott közlemény, melynek véén azt írja, hogy nem tudja, mert nincs értesülése, hogy sikerült-e G e y e r urnak Komlósy főjegyzőt kapacitálni az augsburgi javára? Lapunk azon szerencsés helyzetben van, hogy a Debr. Ujság által fevetett nagyon fontos kérdésre, nagyon illetékes helyről vett hiteles értesülés folytán — megfelelhet a következőkben: Bármilyen kötelező modorban ajánlotta is fel az augsburgi társaság elnöke a világító óra ingyenes ellátását, amit csakis köszönettel lehetett fogadni — a k ö z v i l á g i t á s n a k t e l j e s e n e n e s c s o n k i t a t l a n u l s m i n d e n i d e g e n b e a v a t k o z á s t ó l m e n t e n a v á r o s k e z é b e á t v é t e l e s

s szabad rendelkezése alá bocsájtásának szükségessége és úgy anyagi, mint erkölcsi előnyei felől annyira át van hatva Komlósy főjegyző, hogy ily csekély és különben is kétes értékű kedvezmény nyújtások öte tekintetben elfoglalt álláspontjától nem tántoríthatják.

* **Nyiregyházán.** A nyiregyházai fényes Bessenyei ünnepély harmoniáját meg kell zavarnunk pár disszonáns hanggal. A debreczeni vendégek tele vannak panasszal a miatt az elsanyagoló figyelmesség miatt, melyben őket részesítették. Különösen a szintársulat szíveségből átrándult tagjainak van okuk panaszra. Az előadást megtartották, többet aztán nem is ügyeltek rájuk. A kijelölt vendéglőben egy óra hosszáig vártak, míg végre a vendéglős kijelentette, hogy nincs semmi enivaló. Ez alatt az idő alatt a társulat nőtagjai is állvavarakoztak, míg a mellettök levő asztalnál nyiregyházai fiatal urak poharazgattak vígan. — Alig kaptak egy kis korcsmát, hol úgy ahogy megvacsorázhattak. Szállásuk szintén nem volt s a reggeli vonat elindulásáig fennvirasztottak. Hát tagadhatatlan, hogy egy nagyszabású ünnepély alkalmával sok apró hiba megesik, de olyanoknak, mint a milyenek Nyiregyházán történtek, nem szabad volna megtörténni. — Most már a nyiregyházaiak, lássák, hogy békítik ki elkeseredett színészeinket, kik azóta már Nyiregyházán játszanak!

* **Eljegyzés.** Christélyi Árpád zilahi polg. isk. tanár eljegyezte Kemény Alajos n.-károlyi pénzügyigazgató és pénzügyi tanácsos leányát, Gizikét, Kemény Emil hírlapíró társunk nővérét.

* **Fáradhatatlan agg.** K i s s Áron ev. ref. püspök, alig érkezett haza Budapestről, hol a főrendiház szerdai ülésén vett részt, már Zsigmond Sandor egyh. ker. főjegyző kíséretében H. M. Vásárhelyre utazott az »Ujvárosi« templom felszentelési ünnepélyére, ahol ugyanekkor igtatták be az új templom új választott lelképástorát G y ő r f f y József is.

* **Pünköszt Ferencz jubileuma.** Pünköszt Ferencz műszaki tanácsos, kerületi utépitészeti felügyelő jubileumát ünneplik ma a kerületéhez tartozó összes államépítészeti hivatalok. Tegnap megérkeztek a kerületi hivatalok küldöttei s az ismerkedési estély az »Arany Bika« éttermében volt. Ma délelőtt 11 órakor hosszú kocsisorban vonultak a tisztelgők a jubileumi műszaki tanácsos lakására, hol a küldöttség szónoka kifejezést adott mindnyájuk öszinte ragaszkodásának s egyzersmind átnyújtották a kerület összes műszaki személyzete által aláírt díszes albumot. Ma délután fényes bankettre gyűltek össze a kerületi államépítészeti hivatalok küldöttei, kik között képviselve van Szeged, Arad, Nagyvárad, Csaba, Makó, Zilah, Szatmár, Nyiregyháza stb. városok államépítészeti hivatalának tagjai.

* **Czigány tragédia.** A mezőrendőr kapitányságnál zokogva panaszolta el ma R o s t á s Erzs egy szegény cigányasszony 13 éves leányának megrázó tragédiáját. Leánya Fáni a múlt héten elszökött. Kereste, kutatott utána, tegnap azután borzasztó helyzetben találta meg. — A gyermek leány egy Kabán tartózkodó cigány karaván kezébe kelet. A gaz cipányok először ruháit vették el tőle, aztán durva kezekkel fosztották meg ártatlanságától. Mikor szegény R o s t á s Erzs találkozott a leányával a kétségbeesve látta, hogy alig csüng rajta egy-két rongy s értékesebb nagykendőjét is elrabolták. — Alig ölelgette meg szegény gyermekét, mikor három vad cigány körülvette, kést szegve

mellének, ismét elválasztották tőle. Hiába sirt, hiába jajgatott — nem kapta vissza a gyermeket, sőt a cigányok azzal kezdtek fenyegetni, hogy megölik. Mit volt mit tenni. bejött Debreczenbe s a mezőrendőrkapitányságnál panaszolta el szerencsétlenségét. A kapitányság intézkedett, hogy a leányt visszahozzák Debreczenbe, a cigányokat pedig tartóztassák le. Így talán vissza fogja kapni szegény Rostás Erzsébet leányát, a ki miatt nagy fájdalommal tegnap öngyilkossági kísérletet követett el.

* Egy beteg a ki lop. Egyik legközelebbi számunkban megemlékeztünk Szabó Gyula tápió czelei ifju jeles cselekedeteiről, a ki a közkórházból Berényi András bősörmenyi náomdász ruháját ellopva megugrott. Ma a nagyváradi ügyészség kezébe került a debreczeni rendőrségnél. Szabó Gyula ugyanis Nagyváradon valamelyik a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekmény miatt a törvényszék fogházában ül. A debreczeni rendőrség készséggel szolgált felvilágosítással, sőt azt is kérte, hogy Szabó Gyulának debreczeni lopását is tegyék előtte szóvá, Valószínű, hogy a jeles ifju sokaig maradt a nagyváradi fogház vendége.

* A honvédszázarak új laktanyája. A honvéd parancsnokság ajánlatot tett a városnak, hogy a Gilanyi laktanya helyiségért hajlandó évenként hétszáz forint bért fizetni, ha viszont a város a szükséges átalakításokat óhajuk szerint teljesíti. A katonai vegyes bizottság tegnapelőtti ülésében foglalkozott ezzel a kérdéssel és elhatározta, hogy az ajánlatot a tanács elé viszi. Ha az a hétszáz forint évi bér fejében hajlandó a 8000 forint költséggel járó átalakításokat eszközölni akkor a honvédszázarak egy része a régi Gilanyi laktanyába költözik.

* Egy volt fegyencz kiállítására. Érdekes kiállítás nyílt meg a város Simonffy-utczai bérházának földszinti sarokhelyiségében. Tuzár Agoston volt vaczi fegyencz állított mindenütt feltűnést keltett, ügyes dolgokat. Nevezett bámulatosszorgalommal mindenféle műtárgyat gyurt kenyérből. A kiállítás csekély díj mellett megtekinthető és az illető fegyencz maga szolgál magyarázatokkal. A kiállításon látható egyebek közt Munkácsy Krisztus Pilátus előtt című képe 95 élethű alakkal, Ö Felsége életnagyságban, a 48-as honvédszobor stb. Igazán megérdemli, hogy a közönség figyelemre méltassa, mert ennél eredetibb dolgokat ritkán van alkalma látni. A fent nevezett fegyencz barkit megtanít egy óra alatt bármely tárgyat kenyérből gyúrni. A kiállítás, mely több, nagyobb városban feltűnést keltett, 10 krért tekinthető meg.

* Elekcio. Hangos lesz ma délután az öt kollegium V. sz. terme. Ma lesz a legáció választás, mely nagy esemény a diákeletben. A pünkösdi ünnepekre, hiven az ősi szokáshoz — száznál több legatust fog kibocsátani az ősi főiskola, kik különböző egyházakban fogják hirdetni az ígét.

* Leleplezett tolvaj. Szegedi Mihály éjjeli munkás egyik gőzmalomban, különben kint lakik a Csapó-kertben s mikor munkájából hazatér, a nap már jól fent szokott járni. Szegedi Mihály egy hét óta arra a tapasztalatra jött, hogy azokat a veteményeket, melyeket ő nagy gondjal ápolt, valaki összetörte. A felesége pedig azt panaszolta, hogy pár nap óta lopják a tyukjait. Szegedi Mihály erősen meg volt győződve, hogy tolvaj jár udvarára. Elhatározta, hogy megleszi az atyafit.

Feleségének nem szólt semmit, hanem tegnap elcserélte munkaidejét s mikor estefelé kiszabadult a malomból, egy furkós bottal félfegyverkezve hazafele tartott.

Az udvarban csend és nyugalom honolt.

Szegedi Mihály gondolt merészet és nagyot s felmászott a ház előtt levő eperfára, botját kezében tartva várta a tolvajt! Nem kellett sokaig várnia. Ugy 10 óra felé recsegni kezdett a kerítés s egy sötét alak ugrott az udvarra. Szegedi még erősebben szorította a dorongot s várta a történendőt.

Amulva látja azonban, hogy a tolvaj nem a tyuketreczet akarja megvizitálni, hanem a ház felé tart. Egy pillanatra megdöbben. — Hatha valami rablógyilkos az az alak, a ki az ő szegény feleségét halálra fogja ijesztetni...

A sötét alak az ablakhoz sietett... Kopogtatni kezdett. Kopogtatott kétszer-háromszor míg megjött a válasz:

— Ki az?

— En vagyok — engedjen be!

Az ajtó csendesen kinyílt, de már ezt nem nézte bideg vérrel Szegedi Mihály — legugrott a faról, felkapta a botját s berohant a szobába. Az éjjeli latogató rettenetesen megijedt. Könyörögni kezdett, de nem használt semmit. Szegedi a nagy bottal úgy megsimogatta szegényt, hogy aligha felejt el a látogatást. Mikor a latogató elugrott, a menyecske következett. Annyi tény, hogy az éjjel aligha aludt valaki Szegediék házában.

Most jön a moral. Szegediné ma reggel jelentést tett a rendőrségnél, hogy őt az ura megverte — sőt mi több fenyegeti folyton. Hogy milyen választ kapott, azt elgondolhatja mindenki.

Annyi azonban igaz, hogy legalább egyideig nem fog tyuk-tolvaj járni Szegediék udvarára.

* Névsora azon Debreczenben és vidéken lakó s életben levő 1848/49-ik évi honvédeknek, kik 50 évvel ez előtt »Budavár« visszavételénél a harcban részt vettek. A 9-ik veres sikkás zászlóaljtló Kapros Gábor hadnagy, Heuman Karoly őrmester, Banyai János, Géder Pál, Jándi Lajos közvitézék. A 10-ik zászlóaljtló Báthori Gábor, Szűcs Bálint, Varro György, Szóke Ferencz tizedesek, Repcsin Mihály, Pasti Márton, Horváth István, Bihari Gábor, Balogh József, Agh Mihály Szendrei János, Tokai Ferencz, Kiss Gergely, Tóth Balint közvitézék. A Don Mihnel csapatlól Szűcs János őrmester, Györi István tizedes, Nagy János közvitéz. A 48-ik zászlóaljtló Propper Mór hadnagy, Sántha György közvitéz. A 63-ik zászlóaljtló dr. Krempf József orvos. Balogh József őrzetöl. A 17-ik Bocskai huszároktól Lengyel Imre főhadnagy. Az 52-ik Bocskai zászlóaljtló N. Szabó Mihály hadnagy. Az 1 sőt 12 fontos gyalog ütegtől Borsay Samuel tüzemester, Varga János közvitéz.

* Orfeum. A szini évadnak vége s három napig tartó szünet után újabb szórakozást ígér a dalsarnok, mely Ring Béla Sas-utczai vendéglő helyiségében kezdi meg előadásait. A Scheiner testvérek igazgatása alatt fog állani ez a dalsarnok, aki május 15-től kezdődőleg kapott engedélyt előadások tartására. Az új dalsarnok tehát május 15-én megnyílik s ha annak működése ellen jogos panasz nem merül fel, az egyelőre rövidebb időre nyújtott engedélyt a főkapitányság hosszabb időre is kiterjeszti.

* Majális. A »Polgári Kör« idei tavaszi mulatságát 1899. június hó 10-én fogja megtartani a »Dobos« pavillonban. A kedélyesnek ígérkező mulatság rendező bizottsága, melyen városunk polgárságának zöme szokott találkozni, a Kör alelnöke id. Keky Sándor elnöke alatt megalakult s nagy buzgalommal siet a tavaszi mulatságot kellemesé tenni. A mulatságon a talp alá valót Rácz Károly bandája fogja szolgáltatni.

* Thóra-szentelés Nádudvaron. Lékemelő ünnepélyt rendezett f. hó 9-én a h. nádudvari izraelita »Szent-Egylet.« Thóra felszentelési ünnep volt ez, a melyen a Szent-Egylet a saját költségén avatott új Thórát felszentelte. Az ünnepély d. után vette kezdetét s programmszerűen ment véghez. Ritka esemény számba menő ünnepély ez, melynek minél imponzánsabbá való tételén első sorban dicséretet érdemlő fáradsággal annak érdemes elnöke Bárány Emanul működött közre. Az

ünnepülésnek megkapóbb aktusa volt, a midőn az új Thóra fogadtatásán — a melyet a szomszéd paplaktól menyezett alatt hoztak az özszes Thórákkal: a mindkét felől sorfalat képezett, fellobogózt az iskolai növendékek között, az előjáróság fátylas kivilágítással átvonult. Ezt követte a beszentelési hitszónoklat a melyet Schück Jakab főrabbi lendületes módon intézett a hívekhez, méltatva az ünnepély magasztosságát. Este 8 órakor bankett volt, a melyen sok szép felköszöntő hangzott el. Nevezeteseu felemlítést érdemlő toasztot mondott főt. Shück J. rabbi, annak veje Grager H. rabijelölt magyar nyelven, Dr. Halász, Bárány Mór, 100 koronát ajánlott az új Thórához szerzendő é'szerre, továbbá felköszöntőt mondták még: Hajnal Samu, ki szintén 45 frt költségen egy Thóra-köpenyt készíttetett, Frank Zsigmond, Friedmann A, Weisz Árpád a királyra és a hazára emelte poharát, továbbá Lauger S., Kun László.

* Értesítés. A Chevra Khadisa előjárósága részéről ezennel értesítették a t. cz. Chevra tagok, hogy a Deák Ferencz-utczai nagytemplomban Sevusz 2-ik napján, azaz 16-án reggel fél 7 órakor istentisztelet és házkoroh (halottak imája) lesz. A Chevra előjárósága.

* Polgári Kerékpáros Egyesület f. hó 13-án szombaton este 8 órakor az egyesület helyiségében (Dréher söracsarnok) értekezletet tart. Az értekezlet czélja: 1. A nagyváradi kerékpár egylet, virág corsó — valamint pálya versenyen való részvétünk. 2. Saját országuti versenyünk idejének meghatározása. Verseny bizottság megválasztása. Dr. Burger P. együleti orvos ur felolvasása a kerékpározásról. 5. Esetleges Inditványok.

* Vigyázatlan cseléd. Budapesti tudósítónk expres levelelöl közöljük a következő újdonságot: Fekete Katalin 25 éves cselédleány, aki a József-körut 25 sz. házban szolgált, tegnap d. u. tüzet akart rakni s hogy a fá hamarabb meggyuladjon, leöntötte petroleummal. A petroleum lángjától ruhája is tüzet fogott és mire a házbeliiek előjöttek, annyira összeégett, hogy eszméletlen állapotban vitték a Rókus kórházba. Állapota reménytelen.

* Öngyilkos néptanító. Budapesti tudósítónk írja: Vlajics Vladimir mokriani néptanító tegnap Nagy-Becskereken elmezavarban felakasztotta magát. Vlajics atyját, ki pénztáros volt Verseczen, sikkasztás miatt 2 éve becsukták és ez annyira elkészerítette fiát, hogy az ivásnak adta magát. Utóbb megőrült és öngyilkosságát is elmezavarban követte el.

* Tilos a fűző. Tavaly az orosz, az idén a szász közoktatásügyi miniszter hozott szigorú rendeletet a fűző ellen. Mindket államférfiu nagy bölcsen megtilotta az iskolalányoknak a fűző viseletét. A szász miniszter egy lépéssel továbbment, a mennyint elrendelte e g y s z e r s m i n d, hogy a lányok az iskolákban kényelmes és egyszerű zubbonyt viseljenek. Mi felénk se ártana az ilyféle rendelet.

x A Corsó kávéházban ma Kis s Béla zenekara által zene-estély tartatik.

x Ló- és gazdaság-tulajdonosoknak és turistáknak. A számos kitüntetést nyert s számtalan udvari és urasági istállómester által, valamint a mezőgazdák és a nagyközönség részéről is általánosan elismert kitűnősége a Kwizda-féle állatgyógyászati készítményeknek, nevezetesen a Kwizda-féle szab. Restitution fluid és a Kwizda féle szab. gummi dörzskötők lovak részére, ezen czégnél 1853 óta folyton növekedő megrendelő kört teremtett. Ezen czégnél nincs is más törekvése, mint az, hogy az állatpolgás czéljaira csakis jónak bizonyult készítményeket juttasson rendelkezélembe. A Kwizda-fel kornenburgi marhatáppor, a Kwizda-féle szab. Restitution-fluid lovak részére, a Kwizda-féle szab. dörzskötők lovak számára, tartoznak első sorban ezen czég egyhangulag ezen czég készítményei közé. A turisták és kerékpárosok által különösen kedvelt czikk a »Kigyó jeggyel« elátott Kwizda-féle »Turista-fluid« (erősítő bedörzso-

lésre). A régi jó hírnevű Kwizda féle állatgyógyászati készítményekről igen szépen illusztrált katalogus, melyben a lósport érdeklőnösen a gummi dörzsköök minden nemei is be vannak mutatva kívánatra az intézet által díjmentesen megküldetnek.

Ma nekem, holnap neked. Már többször említettük, hogy a szerencse sokaknak jövőjét megváltoztatta. Amint értesülünk, egy budapesti bankház eddig több mint két millió forintot fizetett ki megbízóinak 100.000 90. 80, 50 ezer koronás nyereségekben. A most kezdődő osztálysorsjátéknál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezen céget, mely szerencsésénél, szelidságánál és megbízhatóságánál fogva amúgy is nagy bizalomnak örvend. Ez a cég Török A. és Társa bankháza Budapesten, mely a beérkező megbízásokat pontosan, gyorsan és megbízhatóan teljesíti. Az első osztályú sorsjegyek arai 1/1 sorsjegy 6 frt, 1/2 sorsjegy 3 frt, 1/4 sorsjegy 1 frt 50 kr, 1/8 sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházat, Váczy körút 4. a. legmelegebben ajánljuk.

IRODALOM.

Czippus lombok. Ez az elmúlt egy kötet temetési beszéd jelent meg Biky Károly győri ev. ref. lelkészétől. A beszédet szerzője a vármegyei előkelő családok halottai felett mondotta s most egy füzetben összegyűjtve kiadta. A beszédnek mindmennyi czippus lomb az elíratott halottak sírhalmait felett. — megannyi szellemi emléke a kegyeletnek. A mű megjelent Weisz Zsigmond könyvnyomdájában Mátészalkán s ugyanott megszerezhető. Ára 2 korona.

A kir. ítélőtábla felülvizsgálati tanácsainak elvi jelentőségű határozatai. II. kötet. Összeállította dr. Terfi Gyula, budapesti kir. törvényszeki bír. Kiadja a Franklin-társulat. A sommás eljárás életbeléptetése óta nagyjából megkezdett fontosságában a kir. ítélőtábla hatásköre, a mennyiben az ügyeknek igen nagy csoportjában végérvényes határozat hozatalára vannak hivatva. A kir. ítélőtáblának a legfelsőbb bírósági működésében kifejtett gyakorlatot állítja elénk a Franklin-társulat kiadásában tavaly megindult vállalat, melynek II. kötete fekszik most előttünk. A nagy terjedelmű, mintegy 1200 lapra terjedő könyv óriási anyagot tár fel előttünk, a mennyiben az összes vidéki kir. ítélőtábla ak 1895. év óta hozott felülvizsgálati határozataiból, valamint az I. kötet folytatásképpen a budapesti kir. ítélőtáblának az 1897. év közepe óta hozott ilyen határozataiból 1179 jogesetet tartalmaz. A határozatok a jogszabályt feltüntető fejezetekkel és rendszerint a tényállás közlésével vannak ellátva. Ezt a kötetet is az összegyűjtésnek s a feldolgozásnak az a fáradságos lelkiismeretessége és pontossága, a 4 rendbeli, több 100 lapra terjedő tárgymutatóknak rendkívül kimerítő összeállítására és könnyű, világos áttekinthetősége s kezelhetősége jellemzi, a mely már az I. kötet megjelenésekor is a szakkritika általános elismerését vívta ki s a melynek fogva a gyűjtemény úgy a bírónak, mint az ügyvédnek mindennapi munkájában nélkülözhetlen segédkönyvévé vált. A kötet kiállítása rendkívül díszes; papírja erős, nyomása tiszta, kötése izékes. Ára erős vászonkötésben 8 ft.

Az Eperjesi Szécheny-kőr évkönyve 1898. évről — 112 oldalon. Szerkesztette dr. Horváth Ödön jogakadémiai dékan, a kör titkár. Díszes hibátlan nyomása Kösch Árpád könyvnyomdai intézetet dícséri. Tartalma: I. A nagy nemzeti gyász napjaiból cím alatt Erzsébet királyné gyászünnepe a Széchenyi-körben. II. Előadó művek. III. Hivatalos rész. Ez utolsó részben különösen szembevetendő a kultur-intézet iránt való nagy érdeklődés, amennyiben Eperjesen és kivül: a cs. kir. 67. gyalogezred, a cs. kir. 18. tüzérezred, s a 9. honv. ezred tisztikara és ezek családtagjai, az egyéves önkénteseken, a jogakadémiai polgárságon s az ag. hitv. tanintézet

hallgatóin és tiszteletbeli tagokon kívül van: 42 alapító, és 770 rendes tagja s ily tevékeny pártoltatás mellett nem is csoda, hogy virágzó működésben van, amelyvel az egész Szarvasmegyében kihatólag nagy nemzeti és kultur-missziót teljesít.

Rovargyűjtő. Segédkönyv a középiskolai tanuló ifjuság számára. Irta Lejtényi Sándor főgymnasiumi tanár. A rovargyűjtés a középiskolai ifjuság egyik legkedvesebb s egyúttal legtanulságosabb mulatsága. — Lejtényi könyvecskéje nagyon hasznos u. m. tanulója lesz neki ebben a mulatozásban. A munka első részében a gyűjtésre, elrendezésre, praeparálásra és a szükséges felszerelésről ad tudnivalókat; a második rész a rovarok rendszeres osztályozását adja. A középiskolai tanárok helyesen tesznek: ha tanulóknak ajánlják. A hézagpótló csinos munka a Franklin-Társulat kiadásában Budapesten jelent meg és ára bekötve 50 kr.

Zola Emil, a világhírű francia regényíró, akit az ismert 'laccuse' cz. cikke után nemzetének nagy része meglagadott és száműzött, ismeretlen magányában megírta 'Termékenység' (Fecundité) cz. legújabb regényét. Az egész művelt világ feszült érdeklődéssel várja a regény megjelenését, mely francia, angol, német és magyar nyelven fog május hó 18-án egyidejűleg először megjelenni. A világirodalom regényíróinak remekei magyar nyelvű újságban többnyire csak akkor jelennek meg, amikor már azok a könyvpiacra — persze rémdrága áron — 10-nél több kiadást is megérték. Annál jobbay örvendeztet meg bennünket az a hír, hogy a félszázados jubileumát megünni készülő Pesti Napló, bár nagy anyagi áldozatok árán, de mégis megszerezte a mű magyarra való fordításának és kiadásának jogát s így Zola e legújabb érdekesítő regénye a többi idegennyelvű nagy lapokkal egyidejűleg azaz máj. 18-án fog a P. N. hasábjain megjelenni.

KÖZGAZDASÁG.

Vizáradások.

A földmivvelésügyi m. kir. miniszterium kebelében szervezett országos vízépítési igazgatóság vizrajzi osztálya, a beérkezett kivatalos adatok alapján közzéteszi, hogy a Morva, Vág, Nyitra, Garam és Ipoly mentén beállott nagy esőzések folytán a Duna budapesti vizállása a tegnapi jelzetnél magasabbra emelkedik, de még mindig várható, hogy körülbelül 1 m-rel az alsó rakodó part színe alatt marad.

A D r á v a s S z á v a felső részükön apadnak.

A Tisza egész hosszában árad, bar vizállásai még közepesen aluliak.

A munka nélkül levő munkások és a munka keresők kérdéseiben közöljük, hogy a földmivvelésügyi miniszterium munkásügyi osztálya (II. em. 70 sz.) azon gazdasági munkásokról, a kik bármely vidéken hajlandók munkát vállalni s azoknak, a kik munkásokat keresnek szóbeli, vagy távirati megkeresésre, díjlanul és azonnal felvilágosítást ad s a munkások felfogadása körül segédkezet nyújt.

A ragadós száj és körömfájás szünőféiben. A ragadós száj és körömfájás Magyar országban annyira csökkent, hogy jelenleg két községben, ott is igen kis mértékben észleltek.

Mint hogy főleg ez a betegség az, a mely alkalmat nyújtott a külföldi állat forgalmunk elé gördített korlátozásoknak, a földmivvelésügyi miniszter a mostani kedvező helyzetből kifolyólag sürögösen intézkedett, hogy a megfenforgó fertőzések lokalizáltassanak és a betegség véglegesen elfojtassék. Felhívta a törvényhatóságokat arra, hogy az állatvásári rendszert és a vasúti vizsgálatok legpontosabb teljesítését szigorúan ellenőrizték, ott pedig, ahol a betegség az elővigyázat dacára újból föllépne, a vész elhurcolását és gyors elfojtását biztosító módon azonnal intézkedjenek.

A magunk részéről a hatóságok gondoskodásán kívül azonban szükségesnek tartjuk, hogy a kérdéssel kapcsolatos nagy horderejű közgazdasági érdekek biztosítására az érdekelt gazdátársadalom maga is őszintén támogassa a hatóságot eljárásában. Fődolog az, hogy a betegség vagy annak gyanuja a hatóságnak azonnal bejelentessék; mert csakis ebben az esetben lokalizálható a baj és akadályozható meg annak továbbterjedése. A betegség azonnal való bejelentése az illető gazdának is érdekében fekszik. Mert ha a baj gyorsabban elfojtatik, az illető gazda maga is hamarabb fejszabadul a zárlat alul és megszabadul a hosszas zárlat okozta anyagi károsodásoktól.

A földmivvelésügyi miniszter br. Liphay Béla ravatalára babékoszorut helyeztetett széles nemzeti színű szalagján a felirással: «Báró Liphay Béla nemes emlékének hálás elismerése jeleül — a földmivvelésügyi m. kir. miniszterium.»

Báró Liphay Béla ugyanis a miniszteriummal benső összeköttetésben állott s mint tátralomniczi villatulajdonos a miniszter felkérésére folytán, a kincstári nyaraló telep ügyeinek intézésére a legönzetlenebbül és odaadó munkássággal a legjobb befolyást gyakorolta, finom izlése a furdóhely és környékének fejlesztésére igen emelő hatással volt s egyébként is a földmivvelésügyi miniszternek számos más kérdésben, de különösen építészeti, művészeti és kertészeti kérdésekben mindenkor a legszivebb készséggel szolgált felvilágosításokkal és tanácsadással.

Budapesti gabonatözsde.

Május 12.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	ó	76	9.20 — 9.20	80	09.50 — 09.65	
"	"	77	9.25 — 9.30	81	00.00 — 00.00	
"	"	78	9.35 — 9.40	82	— — — —	
Tiszavidéki	ó	79	9.50 — 9.55	—	9.35 — 9.65	
"	"	76	9.10 — 9.15	80	— — 00.00	
"	"	77	9.20 — 9.25	81	00.00 — 00.00	
Pestvidéki	ó	78	9.25 — 09.30	82	9.45 — 10.55	
"	"	79	9.35 — 9.40	—	— — — —	
"	"	79	8.95 — 9.00	80	— — — —	
Fehérmegyei	ó	76	9.10 — 9.15	81	9.45 — 9.55	
"	"	78	9.20 — 9.25	82	— — — —	
"	"	79	9.35 — 9.40	—	— — — —	
Bácskai	ó	76	9. — 9.05	80	— — — —	
"	"	7	9.10 — 9.15	81	00 — 00 —	
"	"	8	— — — —	82	0000 — 00 —	
Észak mag	"	7	— — — —	80	— — — —	
"	"	73	— — — —	81	— — — —	
"	"	79	— — — —	80	— — — —	

	Min. hekt.-ben	Ar kilogramm
1. sz. elsőrendű	uj 70—72	7.20 7.35
" másodikrendű	uj —	7.05 7.20
Árpa takarmánynak	" 60—62	6.15 6.35
" égetni való	" 62—64	5.80 6.10
" serfőzdei	" 64—66	6.60 7.00
Zab	uj 39—41	6.00 6.10
Tengeri búnsági	uj —	4.40 4.55
" más nemű	" —	5 — 5.25
Repcze búnsági	" —	4.15 4.45

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. Május 12. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgron felüli 46—47 kr. Közép (paronkint 300—340 klg. sulyban 46—47 kr. Fialat, nehéz (paronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 49 1/2—50 krig. Fialat közép (paronkint 251—320 klg.) 49—49 1/2 krig. Fialat könnyű paronkint 250 klgig terjedő sulyba. 49—50 kr. Szerbiai: nehéz (paronkint 260 klg felüli sulyában) 48—48 1/2 krajczárig. Közép paronkint 240—260 kilogramm sulyban) 46 1/2—47 krajczárig. Könnyű (paronkint 240 klgig terjedő sulyban) 47 1/2—48 krajczárig

Sertés létszám: 1899. évi május 10-én — volt készlet 42.326 darab, 1899 május hónap 12-én felhajtott 1640 drb, 1899 május hónap 11-ik napján elszállított 515 drb. 1899 május hó 12-ik napjára maradt készletben 43.415 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specificus óvószer is a tiphus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borvíz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A magy. kir. szab. Osztálysorsjáték

100.000 sorsjegyre

50.000 hat osztályba beosztott nyeremény esik,

minden második sorsjegy tehát okvetlenül nyer s így a legkedvezőbb esélyeket nagy nyeremény elérhetésére egyedül az osztálysorsjáték nyújt.

Az I. osztály huzása már

f. hó 18-19-én

tartatik meg s ajánlok ehhez sorsjegyeket az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett a következő hivatalos árakon:

1/8	frt 0.75.	1/2	frt 3.
1/4	frt 1.50.	1/1	frt 6.

Renz Ede

a magy. kir. szab. Osztálysorsjáték főelárusítója
BUDAPEST, VI. Andrassy-ut 42.

Ugy a hazai, mint a külföldi orvosi tekintélyek is elismerik és hangoztatják, hogy idült (kronikus) betegségek legbiztosabban a természeti eszközökkel gyógyíthatók.

A legelső és legtökéletesebben berendezett intézet, a melyben ezen alapon történik a gyógykezelés.

Dr. PALÓCZ IGNÁC

v. kórházi orvos k. egészségügyi tanár intézete

Budapest, IX., Vámház-körút 7. (augusztus 1-től Kerepesi-ut 10.)

— Gyógykezelés egész napon át. — Rendelés 10-12-ig és 3-5-ig.

— Nőknél női kiszolgálás. — Elküldött osztályok.

— Díjazás hetenként 10-15 forint. — Prospektus ingyen.

A természeti eszközökkel képesek vagyunk a beteg test élet erejét növelni, a benne kepződött artalmas és koros anyagokat a szervezetből eltávolítani, a szervek normalis működését létrehozni és az elgyengült vagy elkényeztetett testet megerősíteni.

Ezért gyógyítható ily módon még a legtöbb idült (kronikus) betegség is.

A tökéletes berendezés a lelkiismeretes, gondos és egyeni (a beteg természetének megfelelő) gyógykezelés magyarázzák meg ama kitűnő eredményeket (a meggyógyultak hiteles irásával bizonyíthatjuk), a melyeket még a legidültebb betegségeknek is, különösen elhízottság, asztma, reuma, ischias, neuralgia, köszvény, gyomor és nemi bajok, vérszegénység, bőr-, ideg és női betegségek gyógyításánál bizton elérjük.

*Niszterri orvosi tanácsadó
"Az egészség megővése és a betegségek gyógyítása"
Irtá: dr. Palóc Ignác. — Kapható a szerzőnél. — Ára 3 korona.*

000 Idény május 1. — Szeptember végéig.

Gleichenberg gyógyhely.

Josolva van: a gégefő, a légzőszervek és az emésztő szervek betegségeinél.

Nem ajánlható: sorvadásnál

GYÓGYESZKÖZÖK: Égvényes, földes források, savó, tehén-, és kecsketej (száraz takarmányból), kőfyr-fenyő- és gyógy-szerbélégek, források-bélégek külön kabinokban, pneumatikus kamra, szénsav-accél-és habzó-fürdők, nidegviz-gyógyintézet.

Kelvilágosítás és prospektus ingyen. Lakások megrendelhetők a gyógyhelyigazgatóságnál Gleichenbergben.

Krémer Jakab

kárpitos és diszitó

Simonffy-utca 27. sz.

Ajánlkozik mindenféle kárpitos és diszitó munkák gyors, jutányos és pontos elkészítésére.

Elvállal csipke függönyöket tisztításra, madráczok, függönyök, redőnyök valamint minden e szakmába vágó munkálatok igen mérsékelt árak mellett elkészítésére.

Régi jó hírnevem elég biztosítékot nyújt a n. é. közönségnek, hogy általam a legtisztességesebben lesz kiszolgáltatva

Költségvetésekkel díjtalanul szívesen szolgálok és megbízásokat a leggyorsabban teljesítek.

Becsés pártfogást kér tisztelettel

Krémer Jakab

kárpitos és diszitó,
Simonffy-utca 27. sz.

Nyaráló

Simonyi-ut 3. sz. alatt

szőlőtermeléssel vagy a nélkül

kiadó.

Értekezés Tóth Gyula, vaskereskedőnél.

Serravalló-China bora

vassal,

orvosi tekintélyek, mint. udv. tanácsos. Dr. Braun udv. tanár Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag. Dr. Kraft-Ebbing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi congressus Róma 1894.
IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.,
Általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem:

Kiállítás: Venéczia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894.,
Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 900 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, kitűnő íze miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használtatik. 1/2 literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható minden gyógyszerertárban.

Serravalló gyógyszerertár Triesztben,
gyógyárak nagybani szétküldése.
Alapított 1848.

Premier- Kerékpár 24 év óta Legjobb gyártmány

Képviselő Debreczenben: **Bauer és Társa.**

Cs. és. kir. udvari szállító.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

butorraktáramat

megnagyobbítottam és a mai naptól kezdve

Szikszy ház,
a főtrafikkal szemben

helyeztem át, hol úgy, mint eddig, ezentul is üzletemet a legsolidabb alapon fogom tovább folytatni. Az eddigi irántam tarusított pártfogásáért köszönetet mondva kérem a n. é. közönséget, hogy bizalmukkal továbbra is megszerencseltetni méltóztassék.

Teljes tisztelettel
Killer Ede.

A legjobb fém-tisztító-szer
a jelenkorban a
Globus-tisztító-kivonat

valódi ceak ezzel a védjeggyel:
Globus vörös keresztcsikon.
Mindenütt kapható.

Fritz Schulz jun., Leipzig
a tisztító-kivonat föltalálója.

JÁRVÁNYMENTES HELY.

KLIMATICUS GYÓGYFÜRDŐ ÉS HIDEG-VIZGYÓGYINTÉZET.

Remek szép fekvéssel, kiránduló helyekkel és sétányokkal.

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes savanyúviz és fürdők, ez idén **ujjonnan és czélszerűen átalakított sós- és fenyő-belégzési intézet, villany-massage, természetes melegtej, juh-savó; mindezek czélszerű használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.**

Allandó fürdőorvos.

UJONNAN épült vasúti állomás.

Gyógyjavallatok:

Tüdőbajok, malária, (mocsarláz), gége-, hörg- és tüdőhurut, gyomorhurut, emésztelenség, máj- és lépaganatok, vízho-lyaghurut, specifus és görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. — Vérébajok, közhvény, görvély, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehér folyás, sápkór, havi zavaroknál.

Kitünő ellátás és lakás.

Prospectussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Gyógyszertár.

Idény: Májustól Októberig.

KÉT VENDEGLŐ.

Uj butorüzlet megnyitás!

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy f. é. május hó 1-én Helyben, Piacz-utca 44. sz. alatt (dr. Ujfalussy-ház)

butorüzletünket

megnyitottuk.

Dus választékban tartunk a legujabb stylu secessio, chippenhail, baroque, ó-német, angol stb. matt és fényezett butorokban a legdisze-sebb valamint legegyszerűbb kivitelben.

S a mig egyrésztől meghívjuk a n. é. közönség **állandó butorkiállításunk** szives megtekintésére, másrésztől esedezőnk kegyes támogatásukért

kiváló tisztelettel

Lamberger és Társa.

Hrabéczy Antal

Alapítva
1880. évben.

Gőzerőre berendezett műfestészete és vegyi tisztító intézete
DEBRECZEN, Széchényi-utca 42.

Alapítva
1880. évben.

Festetnek: Selyem, gyapju, pamut-kelmék, mindenféle kendők és szalagok, butorkelmék, abroszok, függönyök és szőnyegek, női jaquetek, uri- és női-öltözetek egészben vagy szétbontva stb.

Tisztítatnak: Uri- és női öltözetek, disz- és egyenruhák, a legkényesebb színű selyemruhák és női kézimunkák, szőnyegek, függönyök, napernyők stb.

A férfi ruhák szakszerűen kijavittatnak és vasaltatnak.

Tiszti pokróczok festése és tisztítása.

Postai küldemények különös gondal intéztetnek el.

A Bessenyei-szobor leleplezéséhez.

A „Debreczen” szerdai — máj. 10-iki — számában ugyan adtunk már ez ünnepélyről tudósítást; de az kiegészítésre szorul. Szükségesnek tartjuk: hogy annak hívebb képét adjuk, a mint azt lapunk tudósítója meghozta, de szerdai számunkra nézve már elkésztett:

Bessenyei György Szabolcsvármegye által Nyiregyházán emelt emlékszobornak leleplezési ünnepélye valóságos országos ünnepévé nőtte ki magát, melyen a magyar társadalom, tudomány, irodalom és művészet képviselve volt a legmagasabb uralkodói körtől kezdve.

Maga Szabolcsvármegye és Nyiregyháza városa pedig lelkes buzgósággal s kiváló vendégszeretettel bizonyította, hogy Magyarország egyik legmagasabb vármegyéje s haladó derék városa semmi áldozattól nem riadnak vissza akkor, midőn a magyar irodalom újratemetőjének emlékét s eszméit kell ünnepelni.

Különösen emelte az ünnep-ég fényét, hogy ő felsége, a király engedélye folytán Bessenyei hivatali utódai, a m. kir. testőrség négy tagja által, képviselileg vettek részt a nagy előd szobornak leleplezési ünnepélyén, teljes udvari díszben s koszorújukat lelkes szavakban helyezték el az ércemlék-szobor talapzatán.

Az ünnepélyen részt vett Szabolcs-vármegye, élen br. Feilitzsch fő- és Mikecz János alispánnal; Nyiregyház váro a Bencs László polgármesterrel; a közös hadsereg és m. kir. honvédség képviselői, a vármegye és a város összes kultúregyletei, középiskolái, ezekre menő tömeg. A város lobo-gó-diszbe öltözött.

Debreczenből ott voltak: Bessenyei Széll Farkas, Bernáth Elemér kir. táblai elnök, Igyártó Sándor tiszvári elnök, Döbiczky Sándor vasúti üzletvezető Rásó Gyula alispán, Csicséri alezredes, Szunyogh Sándor kir. tanácsos, pénzügyigazgató, a város részéről Komlóssy Arthur főjegyző, ugyis, mint a Csokonai-Kör képviselői, Király Gyula tanácsos, aztan Geressy Kálmán tanker. főigazgató, dr. Benedek J., Bakonyi Samu dr. ügyvéd, dr. Kados Albert főrealisk. tanár, mindharman a Csokonai-Kör részéről s a debreczeni főiskola képviselőiben dr. Bartha Béla jogakad. dékan és dr. Gulyás István, ki egyuttal az ev. ref. főgymnasiunai Önképzőkör negyven tagját is vezette. Rajtuk kívül sok jogakadémiai hallgató Debreczenből; sajnos azonban, hogy az akadémiai ifjuság legalább szeniora által nem volt hivatalosan képviselve. Sárospataki mar e tekintetben jobban kitett magáért.

A debreczeniekén kívül a következő vendégek sereglettek még össze, mint küldöttségek és képviselők:

Az ünnepélyen a közoktatásügyi miniszter V. Lippich Elek min. titkár képviselte. A m. kir. testőrség négy tagu küldöttséget menesztett az ünnepélyre, még pedig: Barcsay József cs. és kir. kamarás, főrendiházi tag, cs. és kir. őrnagy, a magyar testőrség őrmestere, Király Béla, Miticzky Kálmán és Schlichter Gyula testőrök és századosok; megjelentek továbbá: Kallós Ede, a Bessenyei szobor alkotója; a Magyar Tudományos Akadémia és Kisfaludy-társaság képviselőiben: Beóthy Zsolt.

A Petőfi-társaság képviselőiben: Bartók Lajos alelnök.

Sajó Sándor jászberényi főgymnasiunai tanár, a pályadíj-nyertes óda szerzője. A Magyar Nemzeti Múzeum képviselőiben Dr. Erdélyi Pál segédőr. A sáros-pataki ev. ref. Akadémia képviselőiben Szinyei Gerzson és Maklári Papp Miklós tanárok. A főiskolai szenior, a jogászegylet s theol. önképző kör elnökei. A nagy-kállói elme-gyógyintézet részéről dr. Borosnyói L. Béla igazgató, dr. Grünfeld Károly orvos és Ralovich Pál ellenőr. A Pesti Hirlap részéről Kóvácslászló. A Pesti Napó részéről Lyka Karoly, Kánn Gyula műépítész, Ábrányi Lajos festő, Karlovsky Bertalan festő és neje, az orsz. képzőművészeti társulat képviselőiben, Márk Lajos festő, Németh József min. titkár a monografia vállalat képviselőiben, Dongó Gy. Geza, Mik-

lóssy István, Fejes István, Bródy Sándor, Kemechey Jenő írók és hirlapírók, mint Zemplénvármegye küldöttei: id. Bajusz József, Matolay Etele, Molnár Bertalan, Szepesi Béla, Kóródy József, Ligeti, Radnay; mint Szatmár-vármegye küldöttei: Almer Béla, Budaházy István, Desewffy Béla, Dienes Lajos, Domahidy István, Domahidy Péter, Domahidy Elemér, Ferenczy Béla, Földváry Sándor, Ilosvay Endre, Ilosvay Aladar, Jékey Zsiga, Nemestóti Szabó Aurél, dr. Péchy Pál, Radó László, Ujhelyi Miska.

Az ünnepély Szabolcsvármegye diszkyülésével kezdődött s onnan vonult az előkelő vendégsereg a vármegyeház előtti kertbe, hol a Bessenyei szobor durva leplettől burkoltan is nemes arányait sejtetve állt. A diszkyülést Feilitzsch Berthold br. főispán — a tulajdonképeni leleplezési aktust Mikecz alispán beszéde nyitotta meg, ki rövid vonásokban elmondta a szobor keletkezésének történetét s méltó kitüntetéssel említette annak a férfinak nevét, kinek agyában ez eszme 10 év előtt megfogamzott: Kóvácslászló kir. táblai bíróét.

Mikecz alispán beszéde előtt a nyiregyházi dalos egyet Kölcsey „Hymnusát” énekelte, melyet az egész közönség, a katonai képviselőkke együtt imaszéru áhitattal, fedetlen fővel hallgatott végig. Ez valóban felemelő jelenet volt.

Az alispán beszéde közben lehullt a leple a szoborról s ott állt előttünk az ihletett mester, Kallós Ede remek munkája, mely minden ízében szép, nemes, tehát valóban művészi. Egyike hazánkban a lezsebb szoboroknak, mely méltó társa Debreczen büszkeségének, a Csokonai szobornak. Gardista díszben, ugy ábrázolja a költőt, a mint nagy álmai rajzanak fejében s ez álmok, magasztos eszmék, bámulatosan mintázott finom, nemes arcán tündökölnék, fejét könnyedén egyik erőteljes kezére hajtja, a másikkal pedig ezt alátámasztja. Meg a 18. század jellemző fejdíszre, a copfos paróka is oly költőiesen simul nyílt homlokához. Szívűből fakadó harsogó éljen tört ki a közönségből s az alkotó szobrász, ki 16 előkelő pályázó közül lett méltó nyertes, alig tudta a sok ovációt megköszönni.

A szobor alapja, anyaga, építészeti és öntő munkája mind-mind magyar termék. A pompásan sikerült öntést az upesti Beschoner-ceg végezte. Az egész költség 14.000 ft.

Majd, mint a vármegyei közgyűlés megbízott ünnepi szóoka, Leffler Sámuel főgimn. tanár mondott költői szárnyalásu, tartalmas beszédet, mely röviden Bessenyei egész munkásságát s egyéniségét méltatta.

Sajó Sándor jászberényi főgymnasiunai tanár szavallta el 32 ve senytárs közül pályanyertes alkalmi ódáját, melynek czime: „Bessenyei” Jeligeje: „A magyarságért, a költeményi remek fordulatai s igazán ódai lelkese-dése többször ragadták zúgó tapsviharra s éljenzészre a lelkesült hallgatóságot.

(Általában az ünnepő Szabolcsvármegye oly szép szerepet juttatott a tanári elemnek az ünnepélyi előkészítésében s lefolyásában, aminőről álmodni sem lehetne, mert a debreczeni társadalomban ha tisztos pozíció: foglal is el a tanárság, de nem nyerte meg még tavolról sem azt a helyet, mely őt méltán megilletné. Jó, hogy nem mindenütt így van.)

Beóthy Zsoltnak a Magyar Tudományos Akadémia és Kisfaludy-társaság nevében tartott beszéde után a megkoszorúzások következtek. A M. T. Akadémia és Kisfaludy-társaság koszoruját Beóthy Zsolt, a m. kir. testőrségét Barcsay József és kir. őrnagy, a Petőfi-társaságát Bartók Lajos, a sárospataki főiskoláét Szinyei Gerzson, a debreczeni ref. főgym. önképző körét a kör egyik tagja, Szabolcsvármegyét Mikecz alispán, nyiregyháza városáét Bencs polgármester, a költő szülőközségét Bércsélet Koncz lelkész helyezte el, s azután következtek a nyiregyházi kultur egyletek koszorui.

A Bessenyei család köréből az anyai ági rokon Széll Farkas táblai tanácselnökön kívül még Bessenyei Zoltán földbirtokos és Bessenyei Elemér kir. albiró vettek részt a család nevében

Bessenyei Széll Farkas mondott köszönetet Szabolcs vármegyének s a megjelent közönségnek.

Baró Feilitzsch főispán beszéde zárta be az ünnep leleplezési részét, mely után a dr. Józsa András főorvos által alapított Szabolcsmegeyi muzeumnak megnyitása következett. Ennek alapján dr. Józsa magyar gyűjteményes képei, most szakszerűen rendezve és a vármegyeházán kényelmesen elhelyezve, Szabolcsmegeyi kulturái haladásának egyik tanuja és dícsékedése.

Délután tudvalevőleg közebed volt a „Koronában”, melyen 300—350 ember vett részt, s a küldöttségek tagjai, mint meghívott vendégek jelentek meg. Szamos szép pohárköszöntő hangzott el, melyek között különösen Meskó László képviselőnek a m. kir. testőrségnek megjelent tagjaira s Beóthy Zsoltnak remek tószjai voltak ki.

—a.—a.

A pályadíj nyertes ódát, a melyet szerzője a leleplezett Bessenyei szobor előtt szavalt, ideiktatjuk:

Bessenyei.

Jelige: A magyarságért.

Jöszte ide, népem, csöndes áldozatra,
Legyen hódolások, fölmagasztalás!
Előtted a költő büszke érczalakja, —
Érdemét keresve — messze multba lass.
Édes magyar nyelven zengjen róla ének,
Ki e nyelvért küzdött, erről álmodott:
Zengő magyar szóra sirjában is éled
S szíve e szoborban újra földobog!

Érczajka, ha szóla! érczkeble, ha dobban
Ünnepő szívűnknek tán csodás lehet:
Csodásb, hogy dalt zengett daltalan napokban
S a közöny fagyatúl meg nem dermedett.
Mily lángoló érzés, mely még tette lázad,
S mely saját magán győz, oh mily óserő!
Uj hangot sugall, az elmúlt hazának
S lez a magyar nyelvűnek büszke hőse ő!

Messze idegenben éli a világot
Asszonyok szemében délczeg dalia;
Útjára hajolnak viruló virágok,
Módja vón közülök szakítania;
Érte verő szívvel, rá sugárzó szemmel
Ígézve óhajtkák mosolyát, szavát, —
Ő csak egyet ölel forró szerelemmel!
Ezt az elhagyatott, bus magyar hazát...

De magyar-e vajjon, s nemzet-e a nemzet,
Ha szava, ha szíve immár idegen?
Egy-két ajk, ha szól még, egy-két szív, ha szenved
Így vész a magyarság néman, hidegen.
Haladó időnek nincsen rá hatása,
Népek versenyében élni nem tanult;
Fáradt nyugalommal maga sirját ássa,
Nem hevíti tette, se jövő, se mult...

A nemzeti érzés rutul megtiporva,
Idegenül szenved saját tűzhelyén
Szomjazó léleknek szomját el nem oltja,
Eszmékeben is koldus, szóban is szegény.
Kind-e még szárnya, hogy magasba szálljon?
Szunnyadozó lángja fölgyullad-e még?
S vajj! elég erős-e győzni a halálon
Ez az eszmétlen kor, törpe nemzedék?

S már betelne sorsunk: elveszni a porban!
Küzdés nélkül, árván, siratatlanul;
De a költő szíve még magyarul dobban
S fölbuzduló buval fárad, küzd, tanul.
Társasága: álmok, multsága: könyvek,
Lazas éjszakákon így nyer ihletet. —
Így törőd meg átkát jéghideg közönynek,
Oh te csodatevő hazaszeretet!

Eszmék katonája, álmok álmodója,
Szébb jövőnket zengi bátran, egymaga;
Nyugat sugárfényét a hazára szórja:
Gyászba borult égnek első csillaga.
Alvó milliók közt egymaga van ebrén
S riadó szavával fennen hirdeti:
Nincs erő, boldogság, csak a műveltségben,
S nincs igaz műveltség, csak ha nemzeti!

Virág éitetője napugár és harmat,
Nyelv és művelődés minden nemzeté;

Ez a kettő nincs meg a csüggedt magyarnak-
Ezért hervad, nepem, gyászos sir felé . . .
Ébredj! Tétlen buval ne sirasd a multat
Uj életre hi az új kor szelleme:
Amazt megbecsülve, ezt ha megtanultad
Kettős fegyvered van; — győznöd kell vele!

És a riadóra im a nemzet ébred,
Fölpezdül e szive költők énekén;
Lassu pezsdülés még, óh, de mégis élet,
Félig bus lemondás, félig már remény.
Óróme kevés, de százados keserve
Édes honi nyelven bughat legálább,
S van ereje immár a nagy küzdelemre,
Hogy végre magyarnak tudja önmagát.

Magyarság költői, sugártalan éjre
Hányszor varázsoltak sugaras derüt!
Hányszor vigasztalt meg edes dal zenéje,
Mikor reménységünk már-már elmerült!
Igy vigasztalt ő is, fedett, sirt. esengett —
Bírálna ki kerdi, mit s hogyan dalolt? . . .
Daltalan napokból érdeme, hogy zengett,
S míg hallgatott minden, neki hangja volt!

S magyarság nevében újabb harcra száll

(még,
Lelkén mennyi terv kél, mennyi vágy bevül!
Ha valóra válna, ami jámbor szándék.
Teljesítve látna tisztét emberül.
— S hogy az óhajtott célt, hajh! meg messze látja.

S a megifjult szellem, hajh! oly gyöngye meg:
Elvonul bújával sivatag magányba,
S almokkal enyhíti cüggedt életét . . .

A csaták hősenek diadal a bére,
Ujjára dicsőség hir virága hull;
Szabolcs daliája, Bihar remetéje,
Elfeledten hal meg, koszorutlanu . . .
De, ki lelke kincsét adta a hazának,
Nemcsak addig él, míg muló napja tart:
Szelleme az idők szellemébe árad
És az utódokban arat diadalt!

Nemzeti érzésünk ujjáteremtője,
Te is diadalt ülsz, új életre kelsz;
Itt lebegsz közöttünk megengesztelődve
S küzdő sziveinkbe új erőt lehelsz.
S míg mi halát mondunk égő szellemednek,
Magyarságunk harcát te vezesd tovább,
Maradj mindig köztünk, — hadd legyen a
(nemzet
Erős és hatalmas, mint te álmodád!

Sajó Sándor.

Kié a Bessenyei-szobor?

A f. hó 9-én lezajlott szabolcsmegyei ünnepek főmozzanata a Bessenyei György gárdista írók ércszobrának leleplezése volt. E szobrot a nagy közönség adakozásával, majd Szabolcsvármegye közönségének áldozatkészségével létesítették, s az a vármegyeház előtti téren, egy csinosan parkírozott kertecske közepén lett felállítva. A szobor leleplezése alkalommal mindenkinek feltűnt, hogy annak a területtulajdonos Nyiregyházi város hatósága részére átadása mellőztetett. — Mert az a terület, az a kert Nyiregyháza rendezett tanácsu város tulajdonát képezi s a kert is a város költéségén gondoztatik. Így tehát a feltett kérdésre igen egyszerű a válasz, az a szobor tényleg Nyiregyházi város tulajdonába ment át s az átadás formáinak elmulasztása csupán azzal menthető, hogy ez az első szobra a derék, szépen fejlődő városnak s így nem lehetnek még kellő gyakorlatában a szobrok birtokbavételének. Szolgáljon ez megnyugtató felvilágosításul mindazoknak, kik azon tündöttek, hogy voltaképen kinek a tulajdonát képezi hát a Bessenyei szobor?

B-y.

A nők orra.

Heine szavai szerint a nők szemeiről egész sereg örökértékű dalt költöttek már. Az emberi lelek tükrét lendületes rímek, csodás szavak, áradó akkordok zengik; a szájról is elégszer elmondják, hogy a szerelmi mámor forrása fakad ott, haját is elkeresztelték

aranynek, selyemnek, az orczák viruló rózsák az ajkak üde eprek, a kebel márvány, a nyak olyan mint a hattyúé. stb. stb. Szóval a nők minden porczikáját rímek zengik és dicsőítik.

Csak a női orrt nem dicsőíti és zengi senkisé.

A legeredetibb poéta is hallgatással melőzi a leghájosabb női orrocskát, mert az zavaró, sőt kikölkenténé áradó hangulatából. Amennyire fontos az orr szépsége, annyira mellekes a szerepe, mikor lángoló szível az ideal ragyogó szeméit csodáljuk s kicsaitanó orczáit vagy harmatos ajkait csókolni szeretnők. És ha kedvesed szépségét, ha karcu természetét, paráyi bársonyos kacsóit vagy gyöngyökként ragyogó fogsorát dicséred, mindenki komolyan meghallgat, de ha az ő orranak szépségét zenged, — mindenki kicaczag. Ime egy száműzött szerv. És ha csak a mai nemzedék volna benne bűnös!

Nézzük csak a legrégebbi forrásokat, pl. Manasses byzanti krónikást. Helena szépségét zengi,

Rendkívüli szépséges asszony vala, ives szemöldökkel, üde ábrázattal, élénk tekintettel, formás termetű, hófőhér bőrrel és karokkal, finom, élénk, kecses lény, ragyogó kellemes arczu, rózsás lehelletű, öntudatlan szépség. Bőréen olyan a halvány pir, mint mikor az elefantsontra bibor veti fényét. És nyaka is éppen a legkecsesebb vala.

— Hol itt az orr?

Ugyanígy járunk, ha Jean Jacques Boissard leírását olvassuk, mely ugyancsak egy híres női szépségről, az isteni Minerváról zeng ilyenformán.

Hogy az istennő szépségét minél tökéletesebben alkossa meg Florentius, Minerva haját Patavium városa, szeméit Sinigaglia, fogait Nápoly, nyakát Revenna, kebleit Venezia, füleit Bologna szép asszonyaitól vette. Ferrare a kezek, Verona a karcu derek szépségét szolgáltatta, Viterbo a duzzadt czombokat, Savona a kecses formájú lábikrákat s Liguria a fehér lábakat adta. A fenséges testtartást a büszke Róma kölcsönözte. Ime ezekből a részletekből készült a tökéletes szépségű istennő.

— Hol itt az orr?

E nélkül csak nem képzelhető tökéletes szépség? És ime mégis lenézik, becsmérelik, pedig az orr hiánya a legretentőbb szépség hiba. De azért ne essünk kétségbe, mert a régiek között is akad, a ki a női orrt is megbecsülte. Ilyen pl. Agnolo Firenzuola, ki az orrt így dicsőíti:

„Az orr szerepe az arc összhatásánál legfontosabb. A porcznál kissé kidomborodhat, de a nőknél sohasem erőteljesen, mert ez mindig rutit. Általánosságban az olyan orr szép, mely egyenes és se nagyon hosszú, se nagyon keskeny, színe lágyabb, mint a füleké, sohasem nagyon piros vagy fehér, mintha el volna fagyva.»

Mi röviden és velősen hozzá tehetjük meg azt is, hogy minden női orr szép, — ha valakinek tetszik.

Gólya-kelepelés.

Írta: GONDY KÁROLY.

Jó ideje, hogy városunkban mindinkább ritkul a károgó fekete sereg és a téli szezon másutt tölti. Valószínű, hogy az egyre ritkuló sertés állomány már nem nyújt kellő megélhetési garanciát; de még a madártávtalban is elszomorítja azon látomány, hogy a hizlalók helyere magok az emberek letelepedtek. Vigasztalódjunk . . . borura derü!

Cserébe a nyárára gólyák kelepelnek a város felett; sőt itt-ott fészket raknak, még pedig a város központjában. Biztos, hogy a mérnöki rajz deszkán elnyujtott városi területünket újra falunak designálja a nagy kelepelés, hiába spēkeljük kényszer palotákkal azt.

Mig tehát az ev. ref. nagytemplom renovált tornyai meg vannak kímélve a fekete sereg meszelőitől, addig a r. kath. parochian ugyancsak con amore fészkel a gólya-pár. Oly bizton érzi magát itt a türelmesség és jólékony-ság központjában, mert már 3-dik éve, hogy

ide ellátogat. Szemben a Szvetics intézet növendékeinek már nem oly érdekes a mese a gólya nenikéről . . . gólya és pólya: synonymia.

A madárnál, különösen a gólyánál a láb csak olyan statif forma segéd eszköz; eljar a hatalmas szárnyán. Kézre éppen nincsen szüksége, ha villával nem eszik, sem toilettézik és csak egy gunyában legyeskedik. A nagy merő kanala jó fogásokról biztosítja. Nem csoda, ha oly hosszú életű, ha gyomrában eleven falatokat megétaltat.

Mennyi előnyvel is bír a madár az ember felett! Kalodont-ra, fogorvosra nincsen szüksége, mindég kedvencz ételével táplalkozik, a mitől gyomra nem romlik, jóllehet hogy a falatját nem rágja. Mily borzasztó larma van délben ha a szerelmes szakácsné elsózta a levest, vagy a hus kemény és a vastag étel kozmás! . . . Sok asszony már csak azért nem főz, nehogy elárulja a sólében szerelme allását a 0 fok felett.

Bezzeg a szegény munkásnak mily nehéz ebéd után visszatérni a gyártelepre, midőn az egy órai munka szünet még az utra is kevés, nemhogy egy kila nyers ételt egy helyben megraghasson. Biczikli, lóvonatu vasut, és munkás telep nélkül el sem lehetünk, mert sokan a városon kívül dolgoznak.

De hogy a tisztviselők miért telepednének kívül a városon, ha idebent van a hivataluk, azt már kevesebb értem; csak nem karják, hogy a boltokon kívül senkisé lakjek a városban?! . . . Hát a most építendő II. bérházat nem lehetne hivatalnok lakásoknak berendezni? Így a város bérjövédelme egy krajczárig biztosítva volna. Persze a város a második emeleten is huzná a boltbért, pedig az egyszer csalatközni fog a sok boltjaiban, meg a nagy termeiben.

Az okos gólyák spekulálnak a Möriztelep hazletőire és onnan a közei rétre, addig szerényen meghuzódnak a bejelentő körül. Most örömtől repdesve járkák a kánkant a varva várt új ártezi kut körül. — Legelső kongresszeu bizalmat szavaznak a Városnak, hogy ennek érdekében annyit költött idebenn, de — sajna — ide nem költöttek. A kut méterpyi szökése éppen elegendő, hogy a békák vízi tanyára szert tehessenek. Egyelőre a főmérnököt erősen életetik. A viszont látásig! — mind a vizig szárazon!

Nini! az egyeült közjegyzői iroda kéményére is elatogat a gólya; majd vizavi a volt iroda tetejére repked . . . nem tudja megápitani; hol a jobb? Mintha sejtene, hogy a derék új közjegyző ké t l a k i.

Megérjük, hogy a bekanyuzó mesterek letelepedési és iparendélyért is folyamodnak, ha már oly szigoruan veszi a jól szervezett és fizetett iparhivatal. Ezen a reven könnyen megeshetik, hogy utólagosan a nemes törzs-választók listájába felvetetnek. Fehér tollaról, vörös csöréről és tintás frakkjaról itélve jó mamelek kortések lesznek. Nagy szükség is lesz reajuk, ha a hivatalos éranak meg van tiltva a fiakkerezés és a vályuból való itatás. A főispánnak is conventuáli fognak a jó madarak a sok meddő konventi gyülések után. Különbön nagyon hamisak a gólya-nenik ily reverszális pakumokban; ha aia is írjak, mindig félhet a porzójuktól.

A gólya ugy látszik, a város-al keletfelé irányítja pecétviaszkos utmnatóját. Nem szereti a nyugoti sort, hol már egyedül a Nap vetkőzik vörös lampafényénél. — Szinre a V ö r ö s utcában jobban is illik a vörös lámpa, de már az Erzsébet u. a megdicsőült legnemesebb lélek emlékére más glória fényt vártunk.

Nyugoton még a Realtanodat is nyugovóra intik . . . No, jó éjszakát! . . . A gólya sereg divergens V betű formában teszi meg hosszú égi utját; jele, hogy nem barátja a p a r a l l e l -nek. — Homann miniszteri kiküldött érthetait eleget a Rákóczyból, mit a lelkes ifjuság beléptekor huzott? Csoda, hogy az öreg Rákóczy bele nem kondu t.

Mit is kelepel most egyre a gólya?

— Tiszta Kálmán, Tisza Pista, Mindkettő nagy rabulista.

CSARNOK.

A kosár.

— Novella —

Irta: **Lobedancz.**

Németbőlföld. B. B.

Természetesen most Keresztély megkérdezte, hogy kicsoda s honnan jó? . . . Leny felegyenesedett, arcából hátra simita szőke haja, mely kibomlott s elborítá keblét és vállait; majd elbeszélte egyszerű, megható szavakban történetét s afölötti csudálkozását, hogy még mindig él.

Jensen Keresztély mosolygott s azt mondta neki, hogyha akar, nála nyerhet szolgálatot. Neje most egy éve halt meg, így ő özvegy. Nincs csak egy fia, kit szintén Keresztélynek hívnak. A háztartást egy öreg szolgáló — Dorottya viszi. A többi cselédségen kívül, mely nem tartozik a szorosabb házikörhöz, van egy gyermekdajkaja is, de ezt hanyagsága és megbízhatlansága miatt elakarja bocsátani, mihelyt jobbat találhat.

Leny ismét mélyen elpirult s azt mondta, vagyis inkább dadogta: vajjon méltónak tartja-e szolgálataba fogadni s rábízni gyermekét? Ő maga érdemtelennek érzi magát, mivel előbbi szolgálatát elhagyta s egy, — most éri már — bűnös szándékot akart végrehajtani.

— Ha nincs más kifogásod, soh' se agódjunk rajta!

A mint mondta — úgy lön . . . hazament új gazdája házához, ki úgy mutatta be az öreg Dorottyanak, mint gyermekének új gondviselőjét. Elődjét, ideiglenesen, a mezei munkások közé osztották be, míg majd ideje kikelik.

Leny most egészen új életet kezdett. Ebben a házban a legnagyobb rend, tisztaság, egyszersmind tisztes jólét uralkodott. Jensen asszony nem csekély vagyont hozott férjéhez, melyet e szorgalom és helyes gazdálkodás által, tetemesen megnövelt. Ami a háztartáshoz szükséges, mindaz bőven található volt; s ami életmódját illeti: Jensen nem sokat adott rá, hogy valamivel többbe, vagy kevesebbe kerül-e, csak minden házbeli megelégedet legyen. Habár így minden egyen volt, mint fősvény, — mindazáltal szívesen gyarapította vagyonát, ahol csak tehetett s máris rávetette szemét a szomszéd falu leggazdagabb paraszt lányára. Leny csakhamar megtudta ezt s habár nem minden csüggedés nélkül gondolt a lakodalom idejére, midőn ismét új urnó jön a házhoz, mégis örült azon, hogy urat még gazdagabbnak, még boldogabbnak láthatja.

Fáradhatlanul teljesített minden előszabott kötelességet különösen kis vendéget illetőleg s e mellett szerényen háttérbe vonult.

Alázatossága, jámbor lelkülete, rendszertete az öreg Dorottyt is kibékíté vele lassanként, ki eleinte haragudott, hogy a paraszt egy hazátlan, még csak a szüksege ruházattal sem bíró leányt fogadott házába és pedig az ő tanácsának, véleményének megkerdezés nélkül.

A gyászév e közben letelt; Jensen Keresztély a szokás és illem megsértése nélkül láthatott terve kiviteléhez, hogy t. i. a nevezet paraszt leányt megkérje. Müller Mária — ez volt a leány neve — az egész vidéken ismeretes volt. Durva, kevély falusi szépség, a mint egy gazdag paraszt bíró lányához illik s a közvélemény szerint mégis minden inkább volt, mint szeretetreméltó. Jensen közeledett hozzá az utóbbi időben s viseletéből azt következtette, hogy mint kérőnek nem kell csak a réstől tartania. Az öreg Dorottya, ki épp úgy félt az új urnótól, mint Leny, már rég észrevette, hogy Jensennek valami szandéka van Müller Mária iránt; szórakozott volt, visszas és kivihetetlen parancsokat adott s ingerülten válaszolt, ha felvilágosítást kértek, vagy kifogást tettek.

Egy este, midőn a gazda soká nem jött haza, szokása ellenére, bizalmas beszélgetést kezdett Lenyvel; közölte vele, a mit tudott s a fiatal leány előtt feltárta aggodó szívét. Az a

hir, hogy Müller Mária kevély, menykőcsapásként hatott Lenyre, mert sejté, hogy már itt nem soká maradhat, — ismét kitalálták a világba, mint hajléktalan arvat. Sőt régi buskomolysága is meglepte s elháborította, hogy másnap egy sétat tesz a gyermekkel a tengerpartra — megnézendő: vajjon ott van-e még a törékeny csolnak, melyet Jensen Keresztély könnyedén vont a partra.

Vegre, hogy valamit mondjon s megvigasztalja az öreg Dorottyt, jóllehet magának semmi vigasztalása nem volt, — így szólott:

— De honnan tudod te, kedves Dorottya, hogy Müller Mária szeretné férjül a mi gazdáinkat?

— Istenem! minő kérdés? Őt mindenki tárt karra fogadja, — olyan embert, mint a mi Urunk! Hiszem azt!

— Én sem kételkedem rajta — mondá Leny; de mégsem lehetetlen.

— Nem . . . nem! Akkor óvakodnék megkérni, ha „kosár”-ól kellene tartania.

— Igen, ha biztosan tudná; de vannak rossz leányok, kik a férfinek reményt nyújtanak, hogy magokhoz vonzzák s aztán „nem”-et mondanak, ha komolyan megkérlik. Némely leány maga sem tudja, mit akar; másik meg diadálnak tartja, ha valamely férfi hiszékenységet megcsalta.

— Igazán — felelt Dorottya — az ilyenek megtörténnék; de a mi vidékünkön kétszeresen vigyaznak a férfiak, mert itt az a rossz szokás uralkodik, hogy a fiatal emberek annak, kiről megtudják, miképp „kosár”-at kapott, egy valóságos nagy anyag-kosarat ragasztanak a kéményére. Bármily éber is, vagy bármint törekszik is ezt megakadályozni, mégis végre tudják hajtani s ha sikerült, egész életén át nem szabadul meg a gunyolódástól, a mellett még más asszonyt is nehezen kap, mert senki sem akar olyanhoz menni, a kinn ily csúfság esett.

Leny hallgatott s kezét akaratlanul is szemére nyomta, mert mintha ismét villamos fény világított volna benne s agyából szívére a forró érzelmek egész áradata ömölt. Az a gondolat, hogy Urának valaki így szegényt okozhatna, erős hullámszóba hozta véréit. Majd ismét baiganak képzelte magát — hisz Müller Mária nem lesz oly együgyű, hogy Jensen Keresztély kezét visszautasítsa, holott aztán nem könnyen találna hasonló férfit.

(Folyt. köv.)

500 forintot

fizetnek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, üvegje 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök (Czomogó-lások külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösei E. Winkler** Wien. 19/I. Sommergasse 1. Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** a kigyóhoz-czimzett gyógyszer-taraban. Határozottan kérjünk **Bartilla-féle fogvizet**. Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

AZ ADRIANCE, PLATT és Co.

new-yorki gyár világhírt

„ADRIANCE”

kéveköti-, marokkrakó arató-

és fűkaszálo-gépeinek

magyarországi kizárólagos képviselője.

A V. VERMOREL-féle

villefranchoi gyár világhírt

„ÉCLAIR”

peronospora-fees-

kendőinek

magyarországi kizárólagos képviselője.

Minden a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint:

vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.

legjutányosabb beszerzési forrása.

33667

A szövetség alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „ÜZLETI ÉRTESÍTŐ”-jét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

„THURZÓFÜRED”

Klimatikus gyógyhely. — Hidegvízgyógyintézet.

Üdülő nyaraló hely.

Szepesmegye déli részén

Kifünő éghajlati viszonyok; 55 méternyire a tenger fölött. Pompás és nagy kiterjedésű és fenyves-erdő. Kifünő forrásvíz.

Vasuti állomás, posta és távirda: **Gölniczványa.**

20 percnyire a fürdőtől.

Kassa-oderbergi vasut: gölniczi szárnyvonal.

Évad május 15. — szeptember 30.

Állandó fürdőorvos; fővárosi vendéglős.

Prospektust óhajtsra küld az Igazgatóság, czime:

Budapest, Kossuth Lajos-utca 9., II. vagy **Gölniczványa.**

Legfinomabb karlsbadi

ostya és lepényke

minőség tekintetében felülmulhatatlan, gyárt és küld

Alois Fank, Troppau. Vezérügynök Magyarország részére: **Dillmont Frigyes Budapest, Kertész-utca 55.**

ELSŐ OSZTRÁK

betörés ellen biztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest VI. Váci-körút 35.

Elfogad biztosításokat betörés ellen a legjutányosabb feltételek mellett. Biztosíthatók: Lakások városokban és falvakban, mindennemű árúüzletek városokban és falvakban, zálogházak, bankok, takarékpénztárak, váltóüzletek, adó árva és egyéb pénztárak és hivatalok.

Nyaralóknak különösen fontos!!

Kufeke féle

a tej legjobb hozzátéte a betegséget megakadályozza és eltávolítja

gyermekliszt.

Kapható gyógyszer-tarokban és droguistáknál.

SZLATINA-FÜRED.

PÁVEL sósfürdő.
Máramaros m. 250 m. magasan.
Klimatikus gyógy- és üdülőhely.
Ásványos sósfürdő, vízgyógyászati.
Szép vidék, üde, pormentes, ózondus, hegyi levegő
különb. házi ellátás.
Igen olcsó árak. Sósfürdő 20—30 kr.
Orvos helyben. Allandó zenekar.
Vasuti állomás:
M. SZIGET, honnan a fürdőhely kocsin
csupán fél óra járányira van.
Posta és táviró állomás: **AKNA-SZLATINA.**
Ismertető leírást ingyen és bérmentve küld:
a fürdő igazgatóság.

Kastner & Öhler, Graz

c z é g
posztó-osztálya
k ü l d
stájer és tirolai Lodent
135—140 cmtr. széles, 135, 215, 240, 360 kr.
mtr. között. Ezen minőségek kitapasztalt jók és
igen alkalmasok
praktikus és elegáns ruházatra.
Fekete, kék Kamgarn valamint Cheviott
kitűnő minőségekben 2 frttól feljebb.
Divatszövetek, livré-posztók, koci posztók
stb. csak legjobb minőségben.
Minta ingyen és bérmentve.

Már 35 év óta az udvari istállóban és a nagyobb katonai és polgári istállóban erősítésül nagyobb társadalmak előtt s az erők visszaszerzésére farsztó menetek után az idegek merevsége s nyilalások eseteiben, trainirozásnál a lovat rendkívüli munkabíráásra te-zí képes-e.

Főraktár: 1.
Kwizda Ferencz János
cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár fejedelmi udvari szállító.
Kerületi gyógyszerész Kornenburgban, Bécs mellett.

Legnagyobb nyeresemény

legszerecsébb esetben,

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény JEGYZÉKE

A legnagyobb nyeresemény legszerecsébb esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

		Korona
Készpénzben fizetendő	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 ..	200000
	2 ..	100000
	1 ..	90000
	1 ..	80000
	1 ..	70000
	2 ..	60000
	1 ..	40000
	5 ..	30000
	1 ..	25000
	7 ..	20000
	3 ..	15000
	31 ..	10000
	67 ..	5000
	3 ..	3000
	432 ..	2000
	763 ..	1000
	1238 ..	500
	90 ..	300
31700 ..	200	
3900 ..	170	
4900 ..	130	
50 ..	100	
3900 ..	80	
2900 ..	40	

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Rendelőlével levárandó

Török A. és Társa uraknak Budapest
Kérek részemre.....I. oszt. m. kir. szab. osztályosorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Pontos cím: Az összeget.....frt { utánvételezni kérom } A nem tetsző törlendő postautalványával küldöm.

A negyedik nagy m. kir. osztályosorsjáték nemsokára ismét kezdődik és **100,000** újból **50,000**

sorsjegyre nyeresemény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerecsébb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeleseknel eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész l. o. eredeti sorsjegyet 6.—
» fél » » » 3.—
» negyed » » » 1.50
» nyolczad » » » —.75

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzasi jegyzeket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb legkésőbb azonban:

f. é. május 18. és 19-ig

mely napokon a huzás van, hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

a m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusítói

Budapest, V. Váci-körut 4/a.

Sok és nagy nyereseményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és fél millió koronát

A M. Kir. Államvasutak Gép-gyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcsepőlgarnituráit, ipari czélokra alkalmas „Compound» lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazaló gépsit és kukoriczamorzsolót, Stibor-féle körfűrészait, „Millenium» kaszaló és aratógépeit; továbbá Schack-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit, és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviseelő: **MÁRKUS és SCHWARZ** urak Debreczen.